KURJER WARSZAWSKI.

Poniedziałek, Dnia 19 (31) Grudnia 1860 Rok. № 345. Jutro, NOWY Rok (1861), Śgo Fulgencjusza B.

Kończąc z dniem dzisiejszym **czterdzieści** lat nieprzerwanego wydawnictwa niniejszego pisma, stajemy zwyczajem corocznym przed Czytelnikami naszemi, aby w tem pobieżnem sprawozdaniu streścić rok miniony, i zebrać w całość z owych przebrzmiałych wypadków, te wszystkie, które przesuwając się przez karty kroniki niniejszej, pozostawiły ślady swego przejścia, tak w samej Warszawie, jako też i w kraju.

Szereg zaś tych wspomnień poczynamy od faktów, dotyczących Domu Cesarskiego.

W dniu 8 (20) Października, NAJJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL ALEXANDER II, przybyć raczył do Warszawy, wraz z J. C. W. Cesarzewiczem, Wielkim Xięciem Mikołajem Alexandrowiczem Następcą, który pierwszy raz odwiedził miasto tutejsze.

W czasie Swego pobytu, NAJJAŚNIEJSZY PAN położyć raczył kamień węgielny, pod nowy most stały na Wiśle, pomiędzy Warszawą a Pragą; który to obrzęd odbyty został dnia 21 Października, z wielką uroczystością.

Z powodu bytności NAJJAŚNIEJSZEGO PANA w Warszawie, gościli w niej także w miesiącu Październiku, Monarchowie, Książęta Panujący i Książęta krwi, a mianowicie: J. C. K. Apostolska Mość, N. Cesarz *Austrjacki*, Franciszek Józef I; J. K. W. Xiążę Rejent *Pruski*; J. K. W. Karol-Alexander, Panujący Wielki Xiążę *Sasko-Wejmarski*; J. K. W. Fryderyk-Franciszek, Panujący Wielki Xiążę *Meklenburg-Schwerin*; JJ. KK. WW. Xiążęta Karol i Albert *Pruscy*, Bracia N. Króla Pruskiego; J. K. W. Xiążę August *Wirtembergski*; J. W-X. W. Xiążę Jerzy *Meklenburg-Strelitz*; J. E. W. Xiążę Fryderyk *Hessen-Kasselski*; J. W-X. W. Xiążę Alexander *Hessen-Darmsztadzki*; i J. W. Xiążę Karol-Antoni *Hohenzollern-Sigmaringen*.

Świetne to zebranie i dawno niepamiętne w Warszawie, dopełniali znakomici Dygnitarze, tak zagraniczni, jako i Państwa.

Z zagranicznych Dygnitarzy przejeżdżali w r. b. przez Warszawę: w końcu Stycznia J. E. *Derwisz-Pasza*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny N. Sułtana przy Dworze Petersburgskim. Z Jego Excellencją znajdowali się: *Zagrad-Effendi*, Radca Poselstwa; *Kiamil-Bej*, Sekretarz, i Urzędnicy Poselstwa *Achmet-Effendi* i *Mustar-Effendi*. Piotr Stefanow *Wukotich*, Senator Wojewoda Czarnogórski. Hrabia *de Lynden*, pierwszy Adjutant Króla Niderlandzkiego. Później zaś: Pruski Minister Wojny Jenerał *v. Roon*. Hrabia *Thun*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny N. Cesarza Austrjackiego przy Dworze Petersburgskim. Hr: *Rechberg et Rothenloewen*, Minister Spraw Zagran: Domu N. Cesarza *Austrjackiego* i Konferencji Ministrów. J. E. Xiążę *de Ossuna y de l'Infantado*, Ambassador Hiszpański przy Dworze NAJJAŚNIEJSZEGO PANA. Najprzewielebniejszy *Nikanor* (Niegosz), Biskup Czarnogóry. Jenerał Porucznik *Cutrofiano*, Hr: *d'Aragon*, Adjutant N. Króla *Neapolitańskiego* Franciszka II.

Z Dygnitarzy Państwa, bawili w Warszawie: Xiążę *Gorczakow*, Minister Spraw Zagranicznych. Rz: Radca Tajny *Tymowski*, Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego. Towarzysz Jego, Radca Tajny, Senator *Płatonow*. Jenerał Hr: *Kisielew*, Ambassador NAJJAŚNIEJSZEGO PANA w Paryżu. Jenerał Hr: *Stackelberg*, Minister Pełnomocny przy Dworze Sardyńskim. Baron *Budberg*, Poseł Nadzwyczajny i Minister przy Dworze Pruskim; oraz Rzecz: Radca Stanu *Bałabin*, Poseł przy Dworze Austrjackim. Hrabia *Fersen*, Wielki Łowczy Dworu J. C. K. MOŚCI. Jenerał-Adjutant *Czewkin*, Główno Zarządzający Kommunikacjami i Budowlami Publicznemi. Jenerał-Adjutant Hr: *Adlerberg* 1szy, Minister Dworu Cesarskiego, oraz liczne grono Jenerałów-Adjutantów i Jenerałów z Orszaku J. C. K. MOŚCI.

Dom Cesarsko-*Rossyjski*, pomnożony został w r. b., przez przyjście na świat w dniu 13 Czerwca Syna JJ. CC. WW. Wielkiego Xięcia Konstantego i W. Xiężnej Alexandry Józefówney. Nowonarodzony otrzymał imię Dymitr Konstantynowicz. W dniu zaś 28 Lipca r. b., J. C. W. W. X. Olga Fedorowna, Małżonka J. C. W. W. X. Michała Mikołajewicza, powiła Córkę. Nowonarodzona Wielka Xiężniczka, otrzymała imię Anastazja. Nakoniec w dniu 3 Października, przyszedł na świat Syn NAJJAŚNIEJSZYCH PAŃSTWA, J. C. W. W. X. Paweł Alexandrowicz.

W dniu 1 Listopada, przeżywszy lat 62, zeszła z tego świata, Najjaśniejsza Cesarzowa i Królowa Alexandra Fedorowna, Matka NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA ALEXANDRA II, urodzona dnia 1 (13) Lipca roku 1798; Córka Fryderyka-Wilhelma III, Króla Pruskiego, a Wdowa po Wiekopomnej Pamięci Cesarzu i Królu Mikołaju I. Żałoba po zgonie N. Monarchini, w Cesarstwie i Królestwie Polskiem, jest noszoną obecnie.

Oprócz takowej, Dwór Cesarski w ciągu tego roku przywdział żałobę: z powodu skonu J. C. W. W. X. Anny Fedorownej, pierwszej Małżonki w BOGU spoczywającego Cesarzewicza W. X. Konstantego Pawłowicza; J. K. W. W. X. Jerzego *Fryderyka Karola Józefa*, Panującego Wielkiego Xięcia *Meklenburg-Strelitz*; Jej X. W. Owdowiałej Xiężnej *Marji* Sasko-Koburgskiej i J. C. W. Xięcia *Hieronima*, Stryja Cesarza Francuzów.

Wzrastające nowo, lub dźwigające się Świątynie PAŃSKIE, tak w Warszawie, jako i na prowincji Królestwa, i w tym także roku, pomnożyły szereg zarówno nowo wzniesionych i poświęconych, lub też odnowionych Przybytków Bożych. Oprócz pięknego Kościoła, nowo wzniesionego pod Warszawą dla Parafji Wolskiej, staraniem Współdziedziców Czystego *Biernackich*, a poświęconego w pierwszej połowie Października, Konsekrowano w r. b. Kościoły: w końcu Lipca w Prostyni, w Dyecezji Podlaskiej; a w końcu Września, w dobrach Broniewo w Kujawach. Nadto założono kamień węgielny pod nowo wznoszące się Kościoły: w Chotomowie, w dobrach Hr: Maurycego *Potockiego*; we wsi Żytno, w Powiecie Piotrkowskim, w dobrach Franciszki z Dembińskich *Siemieńskiej*.

Piękny także Kościołek na cmentarzu Śto-Krzyzkim w Warszawie, odnowiony z gruntu w tym roku, w długie lata jeszcze świadczyć będzie o pobożności tych, z ofiar których na nowo powstał.

Zarządzono odnowienie Kościołów Parafjalnych: w *Kleczewie*, w Powiecie Konińskim; w *Bychawie*, Powiecie Lubelskim; w mieście *Słupcach*, Powiecie Konińskim; w *Skrzeszewie*, Powiecie Siedleckim; we wsi *Plecka Dąbrowa*, Powiecie Gostyńskim; w *Grójcu*, Powiecie Warszawskim; w *Starym Zamościu*, Powiecie Zamoyskim; w *Tomaszowie*, w tymże Powiecie; we wsi *Łukowy*, w tymże Powiecie; w Parafji *Kuszelów*, w Powiecie Kieleckim; w *Wąchocku*, w Powiecie Opatowskim; we wsi *Róży*, Dekanacie Lipnowskim; w Parafji *Magnuszów*, w Powiecie Radomskim; w *Parysewie*, Powiecie Łukowskim; w *Uniejowie*, Powiecie Miechowskim; w *Markuszewie*, Dyecezji Lubelskiej.

Między zaś licznemi odnowieniami Świątyń Pańskich w samej Warszawie, dopełniono także i odnowienia Kościołów i po innych miastach, jak: Katedralnego i XX. Bernardynów w Lublinie.

Z postanowień Rządowych wydane zostały: co do uposażenia dymisjonowanych z b. Wojska Polskiego; Ustawa dla Szkół Rolniczych w Królestwie Polskiem; Postanowienie co do Wystaw Rolniczych, aby takowe odbywały się nietylko w Łowiczu, ale we wszystkich z kolei innych miastach kraju, począwszy w r. b. od miasta Lublina; nowa organizacja Zarządu urlopowanych; nowe prawo o pożyczkach Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego; nowa Ustawa na lat 6, o podatku konsumcyjnym od tytoniu i tabaki w miejsce dotychczasowego monopolu tabacznego; nowa klassyfikacja Urzędów Cywilnych Królestwa, począwszy od III do XII klassy; nowa Ustawa o Sądach gminnych wiejskich w Królestwie Polskiem, i Postanowienie o Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych.

W r. b. postanowione zostało, z woli NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, aby dzień 25 Sierpnia, na pamiątkę ukończenia walki na Kaukazie, był obchodzony w całym kraju Kaukazkim, jako dzień galowy.

W r. b. mianowany został Biskup *Joanicjusz*, Arcy-Biskupem Warszawskim i Nowogeorgiewskim, w miejsce Najprzewiele-

bniejszego *Arsenjusza*, który objął godność Metropolity Kijowskiego.

W r. b. zatwierdzeni lub posunięci zostali na wyższe godności: p. o. Naczelnego Prokuratora Departamentu X Senatu Rządzącego, Rzecz: Radca Stanu *Rosiński*, na Naczelnego Prokuratora tegoż Departamentu. Radca Tajny, Senator *Trembicki*, na Prezesa Komissji Emerytalnej. Rzecz: Radca Stanu *Strzeszewski*, na Prezesa Sądu Apelacyjnego. Referent Senatu *Wierniewicz*, na Prezesa Dyrekcji Ubezpieczeń. P. o. Naczelnego Prokuratora Ogólnego Zebrania Senatu *Enoch*, zatwierdzony został w tym urzędzie, z posunięciem do rangi Rzeczywistego Radcy Stanu. Rzecz: Radca Stanu *Świderski-Kosciukowski*, Starszy Radca Najw: Izby Obr:, otrzymał tytuł Radcy Tajnego i godność Senatora. Nauczyciel Cesarsko-Królewskiej Akademji Medycznej St: *Przystański*, mianowany Dyrektorem Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego w Marymoncie. Baron *Rastawiecki* i Alexander *Przezdziecki*, mianowani Członkami Heroldji Królestwa. Radca Najw: Izby Obr: Rzecz: Radca Stanu *Dekuciński*, mianowany został Starszym Radcą tejże Izby. Otrzymali godność Szambelanów: Wacław *Łuszczewski*, Edward Baron *Rastawiecki*, Wincenty *Tyszkiewicz* i Xawery *Pusłowski*. Pułkownik *Trepow*, mianowany został p. o. Ober-Policmajstra miasta Warszawy; a Naczelnik Wydziału w Kom: Rządowej Sprawiedliwości, Jan *Buksicki*, Członkiem tejże Komissji.

W końcu Kwietnia odbyły się wybory do Władz Towarzystwa Kred: Ziems: w Gubernji tutejszej. Przewodniczył im Maurycy Hr: *Potocki*, zaś na rok przyszły wybrano na Prezydującego takimże wyborom, P. Dominika *Rzeszotarskiego*, a na Zastępcę, P. Alexandra *Przezdzieckiego*.

Warszawskie Tow: Dobroczynności, w rozwinięciu swych działań, otworzyło w r. b. w Kwietniu, przy ulicy Wielkiej, Zakład dla niemowląt *(Żłobek)*, pod imieniem Hrabiów *Kossakowskich*, a na który Hrabina Alex: z Hr: Laval *Kossakowska*, ofiarowała rsr: 4,500. Następnie otworzono i drugi takiż Żłobek w połowie Sierpnia t. m. i r. Podobnież doprowadzono liczbę Sal Ochron dla dziatek do 10, i założono Salę wzorową dla kształcenia sierot na Ochroniarki; jako też i poświęcono nowo otwartą Ochronę, pod nazwą Xiędza *Baudouin* na Starem-Mieście, i S. Zofji, po za rogatką Wolską.

Podobnie jak co rok, tak i w r. b., poczynione zostały zapisy na różne dobroczynne cele; z tych znaczniejsze zapisy poczynili: Ignacy *Kuczyński* rsr: 300, jako fundusz wieczysty dla Szkoły Warsz: Tow: Dobroczynności. Dyonizy *Pieńkowski* rsr: 300, dla Kościoła Parafjalnego w Drozdowie. Marjanna z Polańskich *Dobiecka* rsr: 450, dla Klasztoru XX. Bernardynów w Piotrkowie. Stanisław *Wężyk* rsr: 900, a z tych: dla Klasztoru XX. Reformatów w Pińczowie rsr: 300; dla Szpitala, czyli Domu Schronienia w Mokrsku rsr: 600. Bronisław *Skarzyński* rsr: 1,750, dla Bractwa Śgo Wincentego *a Paulo* przy Kościele Śgo Krzyża. Karol *Klemann* rsr: 300, dla Domu Schronienia Parafji Ewangelicko-Augsburgskiej w Warszawie. Nikodem *Kondracki* rsr: 600, dla Klasztoru XX. Bernardynów w Przasnyszu. Wiktor *Wołłowicz* rsr: 6,000, dla Szkoły Rządowej w Sieradzu. X. Jan *Struss* Kanonik rsr: 1,500, dla Kościoła Parafjalnego w Paprotni. X. Wawrzyniec *Bukowski* rsr: 300, dla takiegoż Kościoła w Łaniętach. Michał *Lefevre* rsr: 1,000, po połowie dla Kościołów Parafjalnych w Sterdyni i Nurze. Marjanna *Rejmann* rsr: 675, z tych: rsr: 375, dla Kościoła Parafjalnego w Wolborzu, a rsr: 300, dla Kościoła Parafjalnego w Będkowie. Marjanna z Rabsztyńskich *Lasocka* rsr: 600, na organy dla Kościoła w Błotnicy. X. Ignacy *Marszałkiewicz* rsr: 375, dla Kościoła Parafjalnego w Ręcznie. Antoni *Dąbrowski* rsr: 3,000 (Złp. 20,000), dla Domu Schronienia w m. Warce. Julja Wanda z Hrabiów Potockich, Hrabina *Caboga* rsr: 30,000, dla wystawić się mającego Szpitala i Kaplicy w Milanowie, Powiecie Radzyńskim. X. Franciszek *Łukasiewicz* rsr: 600, dla Kościoła w m. Pajęcznie. Szczepan *Zabokrzecki* rsr: 300, dla Kościoła Parafjalnego w Umieniu. Ludwika z Kamockich *Pstrokońska* rsr: 600, dla Kościoła XX. Bernardynów w Piotrkowie. Mikołaj *Smoczyński* rsr: 1,800, dla Kapituły Kollegjaty Kaliskiej, i rsr: 450, dla Kościoła Parafjalnego w Chełmcach.

Poświęcając, jak zwykle, pobieżne wspomnienie tym wszystkim, którzy w ciągu roku zeszli z tego świata, i przy zamknięciu również całorocznego obrazu, przypomniemy ich raz jeszcze pamięci Rodziny, Przyjaciół i ich znajomych. W r. b. rozstali się z tym światem:

Z Duchowieństwa: X. Roman *Rakowski*, Proboszcz Parafji Bąków. X. Marcin *Zarzecki*, Administrator Parafji Śgo Andrzeja w Warszawie. X. Walenty *Górnowski*, Pr boszcz *Goworowski*. X. Jacek *Kiełbiowski*, niegdy Prefekt b. Szkoły Wojewódzkiej. X. Antoni *Kozłowski*, Proboszcz w Wielgiem. X. Jan *Darewski*, Proboszcz z Worowa. X. Ludwik *Gruszecki*, Kanonik Gremjalny Łowicki. X. Andrzej *Koch*, Kanonik tejże Kollegjaty. X. Józef *Bielecki*, ze Zgromadzenia XX. Missjonarzy. X. Zygmunt *Wiśniewski*, Kanonik Kielecki. X. Bernard *Bogedain*, Biskup Sufragan Wrocławski. X. Andrzej *Hollak*, Surrogat Konsystorza Katedralnego Dyecezji Augustowskiej. X. Wojciech *Klonowski*, Proboszcz z Łomnej. X. Józef *Gierwatowski*, Prałat Scholastyk Kapituły Metropolitalnej Warszawskiej. X. Mateusz *Gorzkiewicz*, b. Wizytator Zgromadzenia XX. Missjonarzy, Rektor Szpitala Dzieciątka Jezus. Emiljan *Migurski*, Kleryk Seminarjum Lubelskiego. X. Wojciech *Malinowski*, Kapłan Zgrom: XX. Missjonarzy.

Z Zakonnic: Apolonja *Guziewicz*, Siostra Miłosierdzia przy Szpitalu Dzieciątka Jezus.

Z Dam: Anna z Hr: Mycielskich, Hr: Janowa *Zamoyska*. Józefa z Hr: Kossakowskich *Potocka*. Natalja z Hr: Komarów, Hrabina *de Medici-Spada*. Zofja Hrabianka *Woyna*, Dama Honorowa Dworu Florenckiego. Brygida z Szczanieckich, Hr: Mikołajowa *Mielżyńska*. Teofila z Hr: Stadnickich, Hrabina Maciejowa *Krasicka*. Emilja z Hr: Raczyńskich, Baronowa *Ludinghausen-Wolff*. Felicja z Hr: Wrschowetz-Sekerka z Nagłowic *Rey*, Hrabina Tadeuszowa *Tyszkiewiczowa-Kalenicka*.

Z Dygnitarzy: Jenerał Broni, Senator *Tenner*. Rzecz: Radca Tajny, Hr: Leon *Potocki*, Członek Rady Państwa. Xiążę Michał *Golicyn*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Rossyjski, przy Dworze Madryckim. Jenerał-Adjutant, Senator *Dijakow*. Jan *Łubieński*, Senator. Jan Wład: Hr: *Bieliński*, b. Senator Kasztelan Królestwa Polskiego. Eustachy Xiążę *Sapieha*. Janusz Hr: *Iliński*, Radca Tajny, Senator.

Z wyższych Urzędników Sądownictwa: Rzecz: Radca Stanu, Wojciech *Brzeziński*, Dyrektor Wydziału w Kom: Rząd: Sprawiedliwości.

Z ludzi Uczonych, Autorów, Poetów i Autorek: Ewa z Wendorfów *Felińska*. Karol *Kremer*, Członek Towarzystw Uczonych. Karol *Sienkiewicz*. Adam *Jocher*, b. Professor Uniwersytetu Wileńskiego. Karol *Podczaszyński*, b. Professor Architektury tamże. Michał *Szubert*, niegdy Professor b. Uniwersytetu Warszawskiego, Dyrektor Ogrodu Botanicznego. Antoni *Dominowski*, b. Nauczyciel Szkoły Powiatowej w Łowiczu, Autor wielu utworów. Wanda z de Frisów *Malecka*, niegdy Redaktorka pism perjodycznych i autorka. Teofil *Lesiński*, Professor chemji, w Akademji Medyczno-Chirurgicznej. Dominik *Szulc*, Autor wielu dzieł naukowych.

Z Obywateli Ziemskich: Michał *Łuszczewski*, Radca T. K. Z. Franciszek *Skrutkowski*. Antoni *Cyprysiński*, Magister Prawa i Administracji. Franciszek *Zaleski*, b. Poseł Powiatu Łukowskiego. Aloizy Hr: *Poletyłło* z Wojsławic. Jakób *Zaleski*, b. Marszałek Powiatu Dubieńskiego. Rajmund Felix *Łebkowski* z Wyszyny. Baron Tomasz *Wyszyński*. Symforjan *Drewnowski* z Powiatu Łomżyńskiego. Karol Xiążę *Drucki-Lubecki*. Chryzostom *Niegolewski*, Paweł Hr: *Dunin*. Michał *Czacki*, b. Marszałek Gubernji Wołyńskiej. Wincenty *Gawroński*, b. Poseł. Jan Hrabia *Wielopolski*, b. Kasztelan. Franciszek *Smoliński*. Michał *Starzeński*. Antoni Ostoja *Zagórski*. Juljan *Malcz*. Wojciech *Chodecki*. Felicjan *Huba*. Alexy *Dmochowski*. Florjan *Szuch*. Adolf *Gierschow* z Sztabina. Wiktor Hr: z Tęczyna *Ossoliński*, ostatni potomek tego świetnego rodu. Tomasz *Karwosiecki*. Edward *Miączyński*. Władysław Kolonna *Walewski*. Franciszek Hr: *Suchodolski*. Hrabia Józef *Kwilecki*, Ordynat na Wróblewie w W. X. Poznańskiem. Leon *Podhorodeński*. Franciszek Hr: *Dunin-Borkowski*, Dziedzic Głuchowic. Klemens Hr: *Dzieduszycki*. St: Hr: Wandalin *Mniszech*, C. K. Podkomorzy, Kawaler Maltański, Dziedzic Ulanowa.

Z Obywatelek ziemskich: Benigna z Gliszczyńskich *Skarzyńska*. Marja z Przezdzieckich *Lemańska*. Joanna z Sikorskich *Gajewska*. Józefa z Kołdowskich, Hr: *Sołtykowa* z Piastowa. Emma z Borejszów *Izdebska*. Julja z Hr: Małachowskich *Biernacka*. Helena z Okęckich *Siemińska*. Ludwika z Przybyszewskich *Zwolińska*. Ludwika z Hr: Ledóchowskich, Hr: *Morykoni*. Felicja z Hr: Rejów *Tyszkiewiczowa*. Pulcherja z Michałow-

skich *Parznicka.* Antonina z Radkich *Koelichenowa.* Weronika z Rudnickich *Niemiryczowa.* Emilja z Dzwonkowskich *Kiślańska.* Teressa z Potkańskich *Bukowiecka.* Kasztelanowa z Czarneckich *Kretkowska*, powtórnego ślubu *Jaśkowska.* Wiktorja z Czochańskich *Grabowska.* Kornelja z Jabłońskich *Trzcińska.* Weronika z Bednarskich *Woźnicka.* Katarzyna z Schroederów *Sowińska.* Anna z Markowskich *Watraszewska.* Magdalena z Skórkowskich *Dobiecka.* Katarzyna z Siemieńskich *Siemieńska.* Marja z Wiorogórskich *Podgórska.* Celina z Skrzyńskich *Trzebińska.* Tekla *Skarzyńska*, której gorliwości tyle Kościołów w Królestwie winno wspomożenie w aparatach do czci Bożej potrzebnych. Helena z Złotnickich *Bronikowska.* Antonina *Hermanowska.* Marja z Trzcińskich *Brykczyńska.* Marja z Zbierzchowskich *Posturzyńska.*

Z Żon Urzędników i innych Osób: Henrjeta *Wołowska*, Małżonka Naczelnego Prokuratora IX Departamentu Senatu. Juljanna z Voglów *Stalewska*, Wdowa po b. Szefie Komissji Wojny. Emilja *Pijanowska*, Żona niegdy Kapitana b. W. P. Teofila z Gutowskich *Lowszynowa.* Julja z Barthlów *Ciechanowska*, Żona Pisarza Aktowego w Królestwie. Felicja z Trzetrzewińskich *Łabęcka*, Żona Naczelnika Wydziału Górnictwa. Marja z Le-Brunów *Rogozińska*, Żona Obrońcy Prokuratorji w Królestwie. Anna z Bolestów *Kuczowa*, powtórnego ślubu *Szczepankowska*, Wdowa po niegdy Rejencie Konsystorza Jeneralnego Pułtuskiego Dyecezji Płockiej. Karolina z Tegów *Janiszowska*, Żona Rzecz: Radcy Stanu, Dyrektora Wydziału w K. R. P. i Skarbu. Paulina z Norwidów *Suska*, Żona Pisarza Dyrekcji Szczegółowej T. K. Z. Joanna z Sroederów *Modzelewska*, Żona Rzecz: Radcy Stanu, Radcy N. I. O.

Z Obywatelek miasta Warszawy: Eleonora z Krzyżanowskich *Scheferowa.* Katarzyna z Szyllerów *Karoli.* Józefa z Rozenów *Guttmanowa.* Anna z Betherów *Thies.* Anna *Szwarcowa.* Rozalja z Braunów *Flatt.* — Alicja Katarzyna z Redhead *Vidal*, Wdowa po Obywatelu Państwa Francuzkiego.

Z Wojsk Cesarsko-Rossyjskich: Sergiej *Goltz*, Pułkownik, b. Plac-Major m. Warszawy. Felix *Tatarkiewicz*, Sztabs-Kapitan Dywizjonu Warszawskiego Żandarmów. Karol *Poradowski* Jenerał-Major.

Z Urzędników Władz wszelkich: Alexander *Paprocki* z Banku. Alexander *Russyan* z Kom: Rząd: Przych: i Skarbu. Artur *Orsetti*, b. Sekretarz Marszałka Szlachty Gub: Augustowskiej. Maxymiljan *Kosman*, Komissarz Ekonomiczny w Kom: Rządow: Przych: i Skarbu. Józef *Zbrożek*, Referent tejże Komissji. Antoni *Maruszewski*, z Rządu Guberjalnego Warsz:. Józef *Hoffmann*, z Najw: Izby Obr:. Antoni *Jankowski*, z Kom: Rząd: Przych: i Skarbu. Stanisław *Peel*, Jeometra z Kom: Rząd: Przychodów i Skarbu. Wincenty *Kozłowski*, Adjunkt Głównego Archiwum Królestwa. Andrzej *Listowski*, Naczelnik Wydziału Kontrolli Służących. Wincenty *Mierzejewski*, Urzędnik Skarbowy. Maxymiljan *Kowalski*, z Kom: Rząd: Przych: i Skarbu. Józef *Żurkowski* i Stanisław *Dylczyński*, Urzędnicy Banku. Michał *Wrotnowski*, Urzędnik Kom: Rząd: Przych: i Skarbu. Romuald *Skułdycki*, Urzędnik Banku Pols:. Maxymiljan *Miedzielski*, Radca Dyrekcji Ubezpieczeń. Juljan *Jankowski*, Urzędnik Rady Administracyjnej. Ludwik *Głowacki*, Urzędnik Kom: Rząd: Przychodów i Skarbu. Leon Hr: *Łubieński*, Naczelnik w Wydz: Przemysłu w Banku Polskim. Klemens *Danielski*, Urzędnik Komis: Rząd: Spraw Wewn: i Duch:.

Z Emerytów: Stanisław *Dzwonkowski*, Referendarz Stanu. Hieronim *Kaliński*, Rzecz: Radca Stanu, Członek Senatu. Roch *Segetyński.* Mateusz *Superson*, b. Sędzia Apelacyjny. Andrzej *Radwański*, niegdy Professor. Benjamin *Flatt*, b. Dyrektor Instytutu Agronomicznego w Marymoncie. Felix *Homicki*, b. Radca Gubernjalny. Radca Stanu Fr: *Kuczyński*, b. Prezes Tryb: Cyw: w Siedlcach. Walenty *Lewartowski*, b. Naczelnik Sekcji Emerytalnej, Członek Kom: Rząd: Przych: i Skarbu. Jakób *Niewiadomski*, niegdy Radca Najw: Izby Obr:. Antoni *Krukowski*, b. Naczelnik Wydziału w tejże Izbie. Tomasz *Węgleński.*

Z b. Wojskowych Polskich: Michał *Ciemniewski*, Kapitan Franciszek *Rubinkowski.* Stanisław *Broecker*, niegdy b. Kapitan. Piotr *Chorzewski*, niegdy Pułkownik. Alexander *Rozwadowski*, niegdy Podpułkownik Artylerji. Jan *Mroczkowski* Płatnik Korpusu Inwalidów z Weteranów Polskich. Kazimierz *Gałecki*, Kapitan. Antoni *Groblewski*, b. Porucznik. Konstanty Xiążę *Czartoryski*, niegdy Jenerał-Adjutant. Nepomucen *Oborski*, b. Oficer. Xawery Korwin *Kochanowski*, Pułkownik, Dowódca Inwalidów z Weteranów Polskich. Walerjan *Sierzputowski*, b. Kapitan. Benedykt *Iżycki.* Juljan *Świątecki.* Leon Tomasz *Morawski*, b. Major. Józef *Dębski*, Kapitan Artyllerji. Franciszek *Rohland*, niegdy Jenerał. Jan Częstopin *Dobrzański*, b. Oficer. Wojciech *Bogusławski*, b. Kapitan Gwardji Grenadjerów. Franciszek *Kontrymowicz.* Klemens *Malecki.* Jan *de Toux Salvert.* Tomasz *Lewiński.* Józef *Czarnomski.*

Z Obywateli m. Warszawy: August *Mrongovius*, b. Kupiec. Michał *Lewandowski*, Kupiec. Fryd: *Czerski*, Majster Szewcki. Michał *Holtzman*, Majster Malarski. Fryderyk *Granzow*, Majster Ciesielski. August *Klawe*, Majster Ślusarski. Ludwik *Kischauer.* Karol *Titius.* Antoni *Jabłczyński*, Majster Malarski. Karol August *Rozner.* Benjamin *Taube*, Kupiec. Karol Wilhelm *Hindemith.* Jan *Schmidt.* Fr: *Krumholtz.* Wilhelm *Gros.* Urban *Nowakowski.* Karol *Krause*, Kupiec. Jan *Komorowski.* Gust: *Sennewald*, znany Wydawca i Xięgarz. Bonawentura *Nowakowski*, Właściciel Apteki. Krystjan *Ertel.* Daniel *Strohmeyer.* Kacper *Zdrodowski.* Mikołaj *Szczeciński.*

Z młodych Osób płci obiej: Natalja *Zachert.* Antoni *Molinari.* Helena *Hilke.* Emiljan *Janiszowski*, Uczeń kl: V Gimn: Gubernjalnego. Alexandra *Szajewska.* Emilja *Kamińska.* Artur *Erlicki.* Mania *Adamowska.* Władysław *Zaleski*, Student Akademji Medycznej w Warszawie. Elżbieta *Naake.* Leoś *Ziemiński.* Tonio *Bednawski.* Natalja *Budziłłowicz.* Józio *Rohn.* Wiktorja *Wyczechowska.* Józefa *Łukasiewicz.* Emma *Szyszko.* Oleś i Józio *Czerejscy.* Ludwik *Naimski.* Alfred *Perks*, Uczeń Gimnazjum Realnego. Władysław *Warylkiewicz*, b. Uczeń Instytutu w Marymoncie. Teodora *Kiersznowska.* Henryk *Miecznikowski*, Uczeń Gimn: Realnego. Władzio *Rohoziński.* Natalja *Wąsowska.* Juljan *Leśkiewicz.* Julek *Podwysocki.* Oleś *Rentel.* Antoś *Muszyński.* Jan *Markowski*, Uczeń Szkół Realnych. Marja Ludwika Hrabianka *Ledóchowska*, i Paweł Hrabia *Łoś.*

Ze stanu Lekarskiego: Andrzej *Rutkowski*, Magister Medycyny i Chirurgji. Wład: *Ciepielowski*, Lekarz klasy Iej. Fryderyk *Szwencki*, Dr Medycyny i Chirurgji. Dr *Bierkowski.* Adolf *Abicht*, niegdy Professor b. Uniwersytetu w Wilnie.

Z Sądownictwa: Antoni *Kowalski*, Mecenas. Andrzej *Masłowski*, Mecenas. Tomasz *Szafrański*, Sędzia Trybunału Cywilnego w Łomży.

Z Artystów i Artystek wszelkiego zawodu: Karol *Śmiałkowski*, Artysta Dramatyczny. Fryderyk Adolf *Dietrich*, Rysownik i Litograf. Antoni *Cękalski*, Malarz. Ferdynand *Krautstofl*, Artysta Orkiestry Teatru Wielkiego. *Seymur Schiff*, Fortepjanista. Ignacy *Gerdziejewski*, Malarz.

Z liczby Osób które doczekały późnej starości, zmarł między innemi Markus *Rozenfeld*, niegdy Porucznik b. W. P., przeżywszy lat *sto* i tygodni trzy.

Akademja Cesarsko-Królewska, Medyczno-Chirurgiczna, obchodziła w r. b., w pierwszym dniu Października, trzecią z kolei rocznicę założenia swojego. Oprócz zaś obsadzenia katedr tejże Akademji znakomitemi Professorami, otwarte zostały w końcu Października kliniki, ustanowione przy Szpitalu Dzieciątka JEZUS.

Towarzystwa Kolei Żelaznej, to jest: Warszawsko-Wiedeńskiej i Warszawsko-Bydgoskiej, rozwijały ciągle działania swoje, a to ostatnie rozpoczęło także w terminie właściwym, budowę na całej linji mostu na Bzurze, które z nadeszłą wiosną r. b., z wielką gorliwością były prowadzone.

Podobnież z szybkością postępowały roboty na kolei Petersbursko-Warszawskiej, tak, że już w miesiącu Październiku, NAJJAŚNIEJSZY PAN przybył tą koleją z Białegostoku do Warszawy.

Trzeciem z kolei dziełem, wzrosłem z niesłychaną szybkością, było ukończenie tymczasowego mostu, między Warszawą a Pragą, a to dla ułatwienia robót, około mającego za lat cztery stanąć żelaznego stałego mostu; a który również bardzo posunięto w robotach, mianowicie w zakładaniu cylindrów pod filary, w budowie przyczółków i t. p.

Na początku Stycznia r. b., zebrano most na Wiśle skutkiem puszczenia lodów, lecz za dni kilka znowu przywrócono takowy. Po raz drugi rozebrano go d. 25 Marca, a d. 27 t. m. lody puściły, przywrócono zaś go powtórnie 12 Kwietnia. Rozpoczęcie żeglugi parowej z wiosną, datujemy od d. 3 Kwietnia.

Na początku drugiej połowy miesiąca Czerwca, odbyła została po raz pierwszy próba kolei żelaznej na linji drogi Petersburgsko-Warszawskiej. Próba ta sięgnęła od Warszawy do rzeki Liwca, to jest na przestrzeni 50 wiorst. Później odbyto podróż próbną na tej kolei, aż do Białegostoku.

Wystawy wszelkiego rodzaju i w tym także roku miały miejsce w Warszawie. I tak: z początkiem miesiąca Lutego, mieliśmy Wystawę Aparatów Kościelnych, w pałacu Hr: Aug: *Potockich;* w tymże miesiącu Wystawę Machin Rolniczych, urządzoną przez Alex: *Bobrownickiego*, w Fabryce Rządowej na Solcu; w połowie Czerwca Wystawę Zwierząt Gospodarskich, na Placu Zielonym; w końcu zaś Sierpnia, po raz pierwszy w m. Lublinie, Wielką Wystawę Rolniczą.

Z liczby Wystaw dzieł sztuki, oprócz rzeźb wystawionych w początku Stycznia, przez P. *Oleszczyńskiego* w pracowni jego, urządził także w tym samym czasie Wystawę tego rodzaju P. *Morganti* Włoch, na Nowym-Świecie Nr 1314.

We Wrześniu wystawiono na widok publiczny w Hotelu Europejskim posąg *Perseusza*, arcy-dzieło *Kanowy;* oraz urządzono tamże Wystawę okazów gruntu rzeki Wisły, wydobywanego w miarę zapuszczania świdrów przy robotach około osadzenia cylindrów filarowych do nowego mostu.

Oprócz tego P. *Weinberg*, wystawił w Sali Warsz: Tow: Dobr: Ołtarz, przedstawiający wnętrze Kościoła Grobu Świętego w Jerozolimie.

Rok bieżący był jednym z pomyślniejszych na targ na wełnę, odbywany zwykle w połowie Czerwca w Warszawie. W tym roku dostarczono w ogóle 23,455 pudów tego produktu, a ceny doszły od 15 do 22 talarów na centnarze więcej jak w r. z.

Co do Wyścigów Konnych, te w r. b. odbyte w m. Czerwcu, ściągnęły mniej koni jak zwykle, a zwycięzcami na tegorocznych kursach, były bieguny Hr: Ludwika *Krasińskiego*, Ludwika *Grabowskiego* i Jerzego *Fanshawe*.

W r. b. przybyły nam także i pomniki na grobach zasłużonych ludzi, a między temi pomnik dla ś. p. Stan: *Jachowicza*, w początkach Maja wzniesiony, a wykonany przez P. Wład: *Oleszczyńskiego;* pomnik dla ś. p. Adolfa *Dytrycha*, rytownika; dla ś. p. Antoniego *Lesznowskiego*, Redaktora *Gazety Warszawskiej*, i inne.

W tym roku także zawdzięczamy P. Alexandrowi *Przezdzieckiemu*, urządzenie dzisiejszego dziedzictwa jego, to jest Ojcowa i zbliżenie go z Warszawą, za pomocą dróg bitych i omnibusów, i w ogóle otworzenie tej jednej z najpiękniejszych okolic kraju, dla wszystkich pragnących zarówno zwiedzać takową, jako też wśród lata zamieszkać. Pierwszy zjazd z powodu otworzenia tejże drogi, odbył się na Zielone Świątki.

Z zabaw na cele dobroczynne, odbywały się w r. b. następujące: W Teatrze Wielkim i Rozmaitości, w połączeniu z Maskaradą w Salach Redutowych, przedstawienia w połowie Lutego na korzyść Warsz: Tow: Dobroczynności. Wieczór muzyczny w końcu Lutego u Wdowy po Pułkowniku *Zdzitowieckim*, na rzecz Instytutu Muzycznego. Wielki Koncert w Salach Redutowych, w początkach Marca, pod kierunkiem J. *Wieniawskiego*, na korzyść Zakładu p. n. Przytulisko. Bal w pałacu b. *Paca*, na rzecz Instytutu Muzycznego. Teatra Amatorskie w War: Tow: Dobr:. Takiż teatr w Rozmaitości, na dochód Felicjanek. Trzy koncerta w Cyrku, na dochód Instytutu Muzycznego, w końcu Marca i w początku Kwietnia. Przedstawienie w Teatrze Wielkim na Szpitale Warszawskie w tymże czasie jak wyżej. W Ogrodzie Saskim zabawa muzykalno-kwiatowa, na dochód Starców i Sierot pod opieką Warsz: Tow: Dobr: zostających, a która przyniosła czystego dochodu w r. b. rsr: 4,789 kop: 9. Takaż zabawa i w tymże Ogrodzie, na dochód Gminy Ewangelicko-Augsburgskiej, a czysty z niej dochód rsr: 2,961 kopiejek 74½.

Z takichże Zabaw na prowincji: Bal w Pułtusku na korzyść Instytutu Muzycznego. Bal w Siennicy, na dochód Szpitala w Mieni. Bal w Rypinie na dochód ubogich. Bal i Koncert w Kielcach na korzyść Instytutu Muzycznego w Warszawie. Koncert w Lublinie na dochód tegoż Instytutu. Bal w Piotrkowie podobnież. Teatr Amatorski w Suwałkach, i t. p.

Do rzędu nowych, a użytecznych w kraju zakładów, policzyć należy otwarty z początkiem r. b., Kantor Ziemiański, pod firmą Jana Kantego *Gregorowicza* i Henryka *Dąbskiego*, w gmachu Hr: Andrzeja *Zamoyskiego*, na Nowym-Świecie. W tym roku także zawiązaną została Spółka, do założenia pod Warszawą Fabryki sztucznych nawozów, pod firmą: *Bieczyński, Tebler i Spółka.* Pierwsze jej posiedzenie odbyło się w Hotelu Europejskim. W początkach Marca, na wzór Domu Handlowego Rolników Płockich, założony został w Kaliszu takiż Dom Rolników Kaliskich.

Godną także jest wzmianki, zawiązująca się w tym roku Spółka Komandytowa Piekarska.

Z zapisów na różne cele dobroczynne, jak: ś. p. *Zacharkiewicza* dla służących, odznaczających się dobrem prowadzeniem i przywiązaniem do Państwa; Anny z Xiążąt Warszawskich, *Paskiewiczowej Erywańskiej* Xiężnej *Wołkońskiej*, na coroczne uposażenie ubogiej Panny; i innych, rozdzielone zostały procenta, według wskazań zapisodawców.

Działania Towarzystwa Rolniczego nieustawały i w roku bieżącym. W miesiącu Lutym odbyte zostały obrady i walne posiedzenie.

W Towarzystwie Lekarskiem, obrani zostali: na Prezesa Dr Ludwik *Keller;* na Vice Prezesa Dr *Kulesza*.

Notujemy tu także fakt uznania, jakiego dostąpili w r. b. tutejsi Uczeni, Poeci i Artyści, za granicą. I tak: P. Adam *Prażmowski*, w dziedzinie astronomji; P. *Taczanowski*, na polu prac ornitologicznych; P. Roman *Zmorski*, od Towarzystwa Naukowego w Serbji, za tłómaczenie ich Pieśni Narodowych; a P. Alexander *Lesser*, Artysta-Malarz, za Album Królów Polskich, za co ze strony N. Króla Szwecji i Norwegji, ozdobiony został złotym, za zasługi w sztuce i naukach, medalem.

Przechodząc do faktów, mających bezpośredni wpływ na oświatę kraju, na pierwszem miejscu wspomnieć winniśmy, o dalszym rozwoju Akademji Medyczno-Chirurgicznej. Na zasadzie Najwyższego zezwolenia, powiększono liczbę katedr, i tym sposobem zgodnie z postępem i wymaganiami nauki, jedne przedmioty dodano, innych zaś wykład rozszerzono, a Najwyżej zatwierdzony nowy Etat, zapewnił Akademji wszelkie środki do ostatecznego jej rozwinięcia, do wzbogacenia Gabinetów, Muzeum i Bibljoteki. Grono professorskie Akademji powiększyli PP. *Lebrun* i *Gorski*.

Dla podania możności i mieszkańcom innych miast, oprócz Warszawy, kształcenia córek, nie odłączając ich od domu rodzicielskiego, na mocy Najwyższego Ukazu, otworzono w Radomiu, Lublinie, Płocku, Suwałkach i Kaliszu, Szkoły Wyższe Żeńskie Rządowe, na wzór istniejącej już w Warszawie, zaś przy tej ostatniej oddział 4ro-klassowy, a NAJJAŚNIEJSZA PANI raczyła przyjąć wszystkie Zakłady Naukowe Żeńskie Rządowe. pod Swą Wysoką opiekę, i istniejącą już w Warszawie, Pensję Rządową, zaszczycić raczyła Swą MONARSZĄ łaską, dając jej nazwę Maryińskiej.

W dalszym ciągu organizacji Szkół Rolniczych, z rozpoczęciem bieżącego roku szkolnego, otwartemi zostały dwie nowe Szkoły Rolnicze, pod Lublinem i Radomiem. Rolnicy więcej zamożni, mają tu pole kształcenia swych dzieci, które kiedyś pomocą im się staną w gospodarstwie własnem, a Ziemianie ukształcić tu mogą młodych ludzi, do różnych posług gospodarskich.

W roku bieżącym dwunastu stypendystów dalej oddawało się naukom specjalnym, w najznakomitszych Zakładach Naukowych w Paryżu, Liege, Heidelbergu, Karlsruhe i Gettyndze, celem usposobienia się do zawodów: technicznego, gospodarskiego i prawnego.

Dla zapewnienia pomocy naukowych Stypendystom Królestwa Polskiego, kształcącym się w Uniwersytecie w St Petersburgu, do zawodu prawnego, JO. Xiążę Namiestnik, raczył wyznaczyć jednorazowy fundusz, na zakupienie znakomitszych dzieł prawnych, i obok tego oddzielny fundusz, corocznie wydawać się mający, na nowe dzieła, specjalnie dotyczące prawa polskiego.

Tak jak w latach poprzednich, nie zaprzestano i w tym roku, wydawania xiążek klassycznych dla Szkół, w czem zawsze przewodniczyła i przewodniczy myśl zaopatrywania uczniów w xiążki, za cenę o ile być może najtańszą.

W roku bieżącym warsztaty mechaniczne dla Gimnazjum Realnego otworzono, a tym sposobem zapewniono młodzieży pomienionego Gimnazjum, możność dokładnego obznajmienia się, w ciągu dwu-letniej praktyki z temi rzemiosłami, które są wszędzie potrzebne do budowy rozmaitych maszyn. Zarząd warsztatów powierzono Panu *Miecznikowskiemu*, który kosztem Rządu wykształcił się za granicą w zawodzie mechanicznym.

Nakoniec Muzeum Zoologiczne, pomnożone zostało znakomitemi okazami, sprowadzonemi tak z Paryża, jak z Syberji i Daurji.

Jednym z ważniejszych, a w tym roku dokonanych przez Resursę Kupiecką faktów, było zaprowadzenie w tejże Resursie, na rzecz Ochron w Warszawie, odczytów z nauk przyrodzonych, któremi zajmowali się Professorowie tutejsi: Ad: *Prażmowski*, St: *Przystański*, T. *Lesiński*, J. *Alexandrowicz*, *Jurkiewicz* i W. *Szokalski*. Podobnež odczyty o samej wyłącznie astronomji, odbył P. *Bayer* w Lublinie, w czasie swego tamże pobytu. Z tą jesienią odczyty podobne znowu wskrzeszone zostały; wykładali je: PP. Professor *Jurkiewicz* o geologji i Dr *Szokalski* o hygienie.

Każdy rok rozszerza teraz wiedzę o ciałach niebieskich. Do znanych już w 1859 roku 57 planet teleskopowych, krążących między drogami *Marsa* i *Jowisza*, przybyło w r. 1860 nowych 5. Z tych *Concordia* odkrytą została w Marcu, a cztery inne: *Danae*, *Erato* i dwie dotąd nie nazwane, ujrzane zostały w miesiącu Wrześniu.

W Resursie Nowej, w początkach Kwietnia, odbyły się wybory na Reprezentantów, oraz Prezesa i Vice-Prezesa tychže; pierwszym został P. Jan *Krause*, drugim P. Jan *Swieszewski*. W miesiącu zaś Sierpniu, położono kamień węgielny pod nowo wzniesiony gmach dla tejže Resursy, na Krakowskiem-Przedmieściu, na miejscu gdzie dawniej istniał pałac Dembliński.

W końcu Grudnia odbyły się także wybory do Komitetu Resursy Kupieckiej.

Straż Ogniowa otrzymała w r. b. nowego Dowódcę, w osobie Pułkownika *de Moncal*, który wszedł w miejsce Pułkownika *Hauke*, mianowanego Administratorem Xięztwa Łowickiego.

Jubileusz 50-letniego Kapłaństwa obchodzili: X. Antoni *Balicki*, Proboszcz w Przemykowie, i X. Ludwik *Niziński*, Proboszcz z Żarnowiec.

Jubileusz 50-letniego pożycia małżeńskiego, czyli złote wesela obchodzili: W. Roch *Zawadzki*, Obywatel m. Warszawy; Andrzej *Grzybowski*, Obywatel m. Łowicza, i Michał *Grabowski* z Marją z Zaborowskich.

Zaś jubileusz 50-letniego zawodu służby Rządowej, Rz: Radca Stanu *Gumiński*, Dyrektor Wydziału Dóbr i Lasów w Kom: Rz: Przych: i Skarbu.

Między innemi, wstąpili w związki małżeńskie w tym roku: Jan *Bratoszewski* z Powiatu Gostyńskiego, z Panną Emmą *Gościcką*. Stanisław *Bakka* Inżenier, z Panną Joanną *Szubert*. Józef *Łasiński*, z Panną Alexandrą *Widulińską*. Adolf *Broniec*, z Panną Zofją *Podbielską*. Władysław *Rojek*, z Panną Władysławą *Klimaszewską*. Władysław *Rittendorff*, z Panną Heleną *Pfanhauzer*. Adam *Minhejmer*, z Panną *Noch*. Henryk *Deskur*, z Panną Matyldą *Pióro*. Witold *Horodyński*, z Panną Zofją *Krzywoszewską*. Kazimierz *Kropiwnicki*, z Panną Marją *Górską*. Telesfor *Kowalewski*, z Panną Konstancją *Zahorowską*. Józef Zdzisław *Jasieński*, z Panną Jadwigą *Wołowską*. Józef *Hoehr*, z Panną Marją *Michaux*. Ignacy *Mrozowski* z Panną Zofją *Kucz*. Bolesław *Chełmicki*, z Panną Izabellą *de Greme*. Zdzisław *Karski*, z Panną Gabryelą *Podoską*. Kazimierz *Gamrat*, z Panną Natalją *Łubkowską*. Karol *Majewski*, z Panną Eleonorą *Frankowską*. Tomasz *Walicki*, z Panną Florentyną *Czarnocką*. Henryk *Bielski*, z Panną Ludwiką *Przesmycką*. Jan Edward *Langhaus*, z Panną Marją *Laską*. Tytus *Halpert*, z Panną Cecylją *Rozen*. Mikołaj *Fuhrman*, z Panną Ludwiką *Tenner*. Xawery *Kołakowski*, z Panną Malwiną *Alcyato*. Stanisław *Ratomski*, z Apolonją z Iżyckich *Rzewuską*. Edward Baron *Mohrenheim*, z Panną Anną *Stecką*. Adolf *Heinrich*, z Panną Zofją *Majewską*. Józef *Stojowski*, z Panną Sabiną *Czernik*. Juljan *Duchnowski*, z Panną Jadwigą *Daszkiewiczówną*. Władysław *Chełmski*, z Panną Bronisławą *Thokarską*. Alexander *Czernicki*, z Panną Marją *Bayer*. Eugenjusz *Rembieliński*, z Panną Zofją *Łączyńską*. Edward *Kaulbersz*, z Panną Marją *Podgórską*. Hr: *Orłowski*, z Panną Klementyną *de Talleyrand-Perigord*, Córką Xięcia *Dino*, a Prawnuczką po Babce Xiężnie na Żeganiu (Sagan), *Piotra* Birona, panującego niegdy Xięcia Kurlandzkiego. Gustaw *Fould*, syn Senatora b. Ministra Cesarstwa Francuzkiego, z Panną Walerją *Simonin*; (ślub ten odbył się u Śgo Jana w Warszawie). Eugenjusz Hr: *Saryusz-Zamoyski*, z Panną Marją *Ocskay i Felsoe-Dubov'an*.

Z klęsk, jakie w tym roku nawiedziły kraj, jak gradobicie, burze, wylewy wód i t. p., najważniejszą była okazanie się szarańczy w miesiącu Wrześniu, która szczególniej nawiedziła Lubelską Guberuję, przybywszy z Galicji.

Co do koncertów, te otworzył w r. b., P. Stan: *Taborowski*, występując po trzykroć w salach Redutowych i w Teatrze Wielkim. Po nim dali się słyszeć w tychže salach i w Teatrze Henryk *Vieuxtemps*, Skrzypek. Kazimierz *Łada*, Skrzypek; tenže w Resursie Nowej. *Pistor* Harfista, w salach Redutowych. Siostry *Ferni* na skrzypcach, w Teatrze Wielkim. Marja *Moesner* Harfistka, w salach Redutowych. Tamže Skrzypek *Lotto*. Henryk *Wieniawski*. Downar *Zapolski*, w Resursie Nowej.

Jednym zaś z liczniejszych koncertów przy końcu roku, był koncert St: *Moniuszki*, w salach Redutowych.

Przy końcu Kwietnia, przybył do Warszawy P. *Bilse* z Lignicy, wraz z całą Orkiestrą swoją, i z dniem 1 Maja rozpoczął grać w Dolinie Szwajcarskiej; zaś dnia 17 Września opuścił Warszawę. Oprócz tego, przybył także w początkach Czerwca P. *Laade*, Kapelmistrz, i grywał w Tivoli; oraz Muzyka narodowa Węgierska, grywająca w Ogrodzie P. *Goździejewskiego*, przy ulicy Długiej.

Z różnych widowisk mieliśmy: Cyrk P. *Carre*, który w końcu Stycznia wyjechał do Wrocławia. Po jego wyjezdzie, dawał w Cyrku na Placu Zielonym przedstawienia magiczne P. *Bellachini*, który następnie przeniósł się do sali Warsz: Tow: Dobr:. Dalej: Pan *Hoffman*, w salonie Doliny Szwajcarskiej, widowiska tworzenia się Kuli Ziemskiej. P. *Persoir*, Tambormajor, obrazy ruchome, w Cyrku. P. *Cassanova* bawił tutaj od Maja, z Cyrkiem Afrykańskim wyuczonych małp i psów, i dawał widowiska na Nalewkach. Tamže odbywały się różne Kosmoramy, wylęgania sztuczne jaj drobiu, Galerja figur woskowych i t. p. Muzeum anatomiczne woskowe *Preuschera*. Wystawa Sztuk *Ruldingera*. Menažerje PP. *Druad* et *Schanter* i P. *Probstmajer*; Olbrzymka *Elżbieta*. Na początku Sierpnia, w sali Warsz: Tow: Dobr:, dawał przedstawienia geologiczne P. *Zonner*. W tym czasie zjechała truppa Akrobatów P. *Weitzmann* i dawała przedstawienia w Cyrku na Placu Zielonym. Tamže *Belling* z Akrobatami. Nadto w Tivoli Sztuki Magiczne, przedstawiał P. *Royer*, a następnie zajął miejsce jego P. *Zonner*, geologista, z nowym aparatem.

Dodać tu należy, iż przez czas sześcio-tygodniowy, to jest od d. 20 Października (2 Listopada), do dnia 1 (13) Grudnia, tak teatra, jak i wszelkie muzyki i zabawy, wstrzymane zostały, z powodu grubej Dworskiej żałoby.

W liczbie Zakładów wszelkiego rodzaju, już odnowionych, już nowo wzniesionych, stawiamy tu otwarty z początkiem r. b., salon P. *Ohm*, który po pożarze jaki go dotknął w r. z., zupełnie przekształcony, na nowo na usługi Publiczności przeznaczony został. W miesiącu Kwietniu, otworzono w domu W. *Kurakowskiego*, przy ulicy Senatorskiej, nową Cukiernię, pod firmą P. Grzegorza *Michel*. Urządzono i przekształcono, a następnie otworzono na nowo, dla wygody Publiczności, spacerowy ogród przy ulicy Jerozolimskiej, znany od dawna pod nazwą *Prateru*. Oprócz tego przybyły także, jedne z piękniejszych i obszerniejszych, Łazienki letnie na Wiśle, wraz ze Szkołą pływania, które założone zostały przez Pana *Pecq*, tuż przy Zjezdzie Nowym.

Nadto przybyła nam jedna z fabryk, to jest haftów, pod firmą P. *Wagi*; wreszcie P. *Sobolewski*, otworzył nowy Magazyn w pałacu *Blanka*, a P. St: *Rozmanith* przeniosłszy swój Handel do własnego domu na Nowym-Świecie, urządził takowy w jak najświetniejszy sposób.

W tym roku przy końcu Lutego, rozstrzygnięty został konkurs dramatyczny, p. n. Edwarda *Starzyńskiego*. Pierwszą nagrodę w kwocie rsr: 300, otrzymał P. Wacław *Szymanowski*, za Komedję w 3ch aktach, wierszem, p. n. *Dzieje serca*; drugą, to jest accessit, czyli rsr: 200, P. Zygmunt *Hlebicki Józefowicz*, za Komedję dwu-aktową, wierszem, p. n. *Po naszemu*. Na trzecią nagrodę pozostało rsr: 100, lecz gdy takowej żadnemu z Autorów nie przyznał Komitet, przeto kwota ta, pozostała jako zawiązek do trzeciego konkursu. Jakož w miesiącu Maju, po zebraniu odpowiedniej przez Redaktora Kurjera kwoty, t. j. rs. 450, (zł: 3,000), ogłoszony został nowy konkurs, p. n. Trzeciego, który rozstrzygnięty będzie w początku 1861 roku.

Oprócz zaś tego konkursu dramatycznego, ogłoszony został inny, za pośrednictwem F. Hr: *Skarbka*, przez bezimiennego ofiarodawcę kwoty rsr: 600, za napisanie Historji Finansów dawnej Polski. Termin do złożenia dzieł, naznaczony został do dnia 1 Lipca 1862 roku, czyli za lat dwa.

Przechodząc z kolei do piśmiennictwa krajowego, musimy naznaczyć i tu, jedną z piękniejszych kart kroniki naszej, albowiem takowe nie przestając się dalej rozwijać, upamiętniło jeszcze rok bieżący nader licznemi wydawnictwami, tak w dziełach religijnych, jak i naukowych, tak w poważniejszych, jako też poezji, i tak zwanej literaturze pięknej. Na polu tego rozwoju, spotykaliśmy znane nam dobrze imiona: *Korzeniowskiego, Kraszewskiego, Szulca, Dmochowskiego, Bartoszewicza, Kaczkowskiego,* który w r. b. gościł czas niejaki w Warszawie; K. Wł: *Wójcickiego, Miniszewskiego, Pola, Syrokomli,* Wł: *Wolskiego, Deotymy* (Jadwigi *Łuszczewskiej)*, Seweryny *Pruszakowej, Kraków, Ziemięckiej, Szmigielskiej, Gabryeli,* i tylu innych, których dla szczupłości miejsca, niepodobna nam jest wyliczać, a których prace zarówno ocenialiśmy w niniejszem piśmie, skoro takowe ukazały się na świat.

Co do pism perjodycznych, te utrzymały się w tej samej ilości jak poprzednio, to jest z Rządowych: *Gazeta Rządowa* i *Gazeta Policyjna;* zaś z prywatnych: *Gazeta Warszawska, Gazeta Codzienna, Kronika* i *Kurjer Warszawski.* Liczba zaś pism tygodniowych, któremi były: *Tygodnik Illustrowany, Ruch Muzyczny, Czytelnia Niedzielna, Magazyn Mód, Tygodnik Lekarski*, powiększona została jednem więcej z pism tego rodzaju, p. n. *Kmiotka*, wychodzącego pod redakcją J. K. *Gregorowicza*, a przeznaczonego wyłącznie dla ludu wiejskiego. Obok tego dodamy tu jeszcze, iż Kronika ustała, a w jej miejscu wychodzić będzie *Pszczoła*, która przeszła na własność Pana Alexandra *Niewiarowskiego.*

Oprócz tego *Bibljoteka Warszawska, Pamiętnik Religijny, Bibljoteka Polska, Xięga Świata, Pamiętnik Lekarski, Encyklopedja, Praktyczne Budownictwo (Zabierzowskiego), Roczniki Gospodarstwa Krajowego, Bibljoteka podróży malowniczych, Gwiazdka* i t. d., wychodziły już w zakreślonych terminach tomami, już zeszytami, opracowywane będąc z całą starannością.

To samo można powiedzieć i co do Kalendarzy, z których zawsze odznaczały się: Józefa *Ungra* i Jana *Jaworskiego;* nie licząc w to ściennych, chromo-litografowanych lub kieszonkowych, wydawnictwa *Dzwonkowskiego, Noakowskiego, Fajansa, Otta,* i t. d.

Liczba Albumów, jak: Królów Polskich, Arcy-Biskupów, Hetmanów i t. p., wzrosła także jak i inne wydawnictwa, które nakształt Wzorów Średniowiecznych, PP. *Rastawieckiego* i *Przezdzieckiego*, zyskały chlubne u Czytelników przyjęcie.

Podobnież rozwijała się i literatura dramatyczna, a szereg przedstawionych w ciągu roku na scenie tutejszej Oper, Dramatów i Komedji, da najlepsze o jej rozwoju wyobrażenie. Temi były:

Dzieła wystawione w r. b. na scenie Teatru Wielkiego: *Ewa*, Dramat z muzyką, w 3ch aktach, PP. *Montjoje* i *Deslandes*, z francuzkiego tłómaczony przez J. S. *Jasińskiego*, muzyka Gabrjela *Rożnieckiego. Burgrafowie*, Dramat w 3ch częściach, z francuzkiego, Wiktora *Hugo*, wierszem przez Kazimierza *Kaszewskiego* tłómaczony, uwertura i muzyka pierwszej części J. F. *Dobrzyńskiego.*

Trajedja: *List żelazny*, Trajedja w 5ciu aktach, oryginalnie wierszem nierymowym, przez Antoniego *Małeckiego* napisana.

Opery: *Oberżystka z Elisondo*, Operetka w 1nym akcie, PP. *Battu* i *Mornaux*, tłómaczenie i podkład pod muzykę L. *Matuszyńskiego*, muzyka *Offenbacha. Hrabina*, Opera w 3ch aktach, słowa Włodzimierza *Wolskiego*, muzyka Stanisława *Moniuszki. Trombalcazar*, Operetka buffa, w 1m akcie z francuzkiego, PP. *Dupeully* i *Burget*, tłómaczenie i podkład J. B. *Wagnera*, muzyka *Offenbacha. Panie Straganiarki*, Opera buffa, w 1nym akcie, z francuzkiego, (Les dames de la Halle), Armanda *Lapointe*, tłómaczenie i przekład pod muzykę przez L. *Matuszyńskiego*, muzyka *Offenbacha. Diana de Solanges*, Opera w 5ciu aktach, z niemieckiego, słowa *Prechtlera*, tłómaczenie i podkład J. S. *Jasińskiego*, muzyka K. S. K. G. *Jawnuta*, Sielanka w 2ch aktach, z *Kniaźnina Cyganów*, zastosowana do sceny, muzyka St: *Moniuszki. Purytanie*, Opera w 3ch aktach, Hr: *Pepoli*, muzyka *Belliniego*, przedstawiona 1szy raz w języku polskim, z tłómaczeniem i podkładem pod muzykę, J. *Chęcińskiego.*

Dziewice Jeziora, Balet w 3ch aktach, Romana *Turczynowicza*, treść J. B. *Wagnera*, muzyka Gabrjela *Rożnieckiego.*

Tańce nowe, układu Romana *Turczynowicza*, w Operach: *Hrabina, Diana de Solanges*, w Sielance *Jawnuta.*

Nowe dzieła, wystawione na scenie Teatru Rozmaitości: *Konkurent i Mąż*, Komedja w 2ch aktach, oryginalnie wierszem przez Józefa *Korzeniowskiego* napisana. *Żony płaczące*, Komedja w 1m akcie z francuzkiego, PP. *Liraudin* i L. *Thiboult*, tłómaczona przez Leontynę *Halpert. Po naszemu*, Komedja w 2ch aktach, oryginalnie wierszem napisana, przez Zygmunta *Hlebickiego-Józefowicza. Zbytek*, Komedja w 4ch aktach, z francuzkiego, P. Juljusza *Lecomte*, tłómaczona przez J. S. *Jasińskiego. Córka Fabrykanta*, Komedja w 2ch aktach, oryginalnie napisana przez *Rogozińską. Dziwadła, czyli Odrodzony*, Komedja w 3ch aktach, z Powieści J. I. *Kraszewskiego*, napisał Karol *Pieńkowski. Niemy z Ingouville*, Dramat w 2ch aktach, z francuzkiego, PP. *Bayard* i *Bouffe*, tłómaczony przez Leona *Sygietyńskiego*, muzyka A. *Tarnowskiego. Klara*, Drama w 1m akcie, oryginalnie wierszem miarowym napisana, przez Józefa *Korzeniowskiego. Scena za sceną*, Szkic dram:, w 4ch aktach, oryginalnie napisany przez Karola *Pieńkowskiego. Wioska*, Obrazek dramatyczny, w 1m akcie, z francuzkiego, P. Oktawjusza *Feuillet*, tłómaczony przez Panią *Pruszak. Obiaduję z matką*, Obrazek dramatyczny w 1m akcie, z francuzkiego, PP. *Decorcelle* i *Thiboult*, tłómaczony przez Bronisława *Kamelskiego.*

Sztuki wznowione: *Mieszczanie i Kmiotki, Uprzedzenia, Pewien Jegomość i pewna Jejmość, Majster i Czeladnik, Okno na pierwszem piętrze*

Artyści występujący na scenie Teatrów Warszawskich: Pani *Wagner*, Pani *Rostkowska*, Panna *Moesner.*

Przyjęty w grono Artystów Warszawskich Pan *Linkowski.*

Scena prowincjonalna, w której szczególniej przodkowały truppy *Pfeifra* i *Chełchowskiego*, była także niejako odbiciem tego ruchu i życia dramatycznego, jakiemi pod każdym względem nacechowany został rok bieżący.

W ślad za literaturą, szła jej siostra muzyka, w której zasłynęli znane nam już dobrze imiona, jak: St: *Moniuszki, Dobrzyńskiego, Stefaniego*, J. *Nowakowskiego, Kątskich, Wieniawskich, Minchejmera, Dulckena, Troschla, Dietricha, Studzińskiego, Freyera, Quatriniego, Zientarskiego*, i tylu innych, jak Fl: *Oborski* i t. d.

Na drodze malarstwa, jako też i rzeźbiarstwa, Artyści tutejsi również uczynili krok znaczny, czego najlepszym dowodem była Wystawa Krajowa Sztuk Pięknych, obejmująca w ciągu roku całego, kolejnie te płody, z któremi występowali ich twórcy a z pomiędzy których szczególniejsze zajęcie obudził obraz *Simlera*, przedstawiający śmierć Królowej Barbary *Radziwiłłówney*, Żony *Zygmunta.* Mówiąc o wystawie, dodać tu należy jeden fakt ważny, jaki odbył się w Grudniu, to jest otwarcie Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w kraju.

Panujące w rozlicznych przedsiębierstwach życie, uwydatniło się szczególniej w rozwijaniu Domów Rolniczych, w nieustających ruchach Żeglugi Parowej, która mimo napotykanych corocznie trudności, z powodu niestałości Wisły, nie ustawała w świadczeniu przysług dla kraju, pod względem ułatwiania kommunikacji; w zakładaniu i wznoszeniu się fabryk; w rozszerzaniu jak to wyżej nadmieniliśmy sieci Dróg Żelaznych, i t. p,

Odbicie to w całym bez wyjątku kraju, nie pominęło i Warszawy, która oprócz tego z dnia na dzień rosła w nowe gmachy, szerzyła ulice, upiększała takowe nowemi brukami kostkowemi, chodnikami i t. p.

Streszczając te wszystkie z końcem upływającego roku wspomniki, nie bez tego, ażebyśmy nie pominęli nie jednego faktu, który jednakże zanotowaliśmy w czasie właściwym, w kartach tej kroniki; w pominięciu tem wszakże, nie przewodniczyła nam żadna niechęć bynajmniej, ale po prostu szczupłość tylko miejsca, zniewalająca nas, do ograniczenia się raczej na ogólnych obrazach, aniżeli pojedynczych wzmiankach, tem bardziej, gdy takowe w odpowiedniej chwili dopełnione zostały.

Kończąc jednakże sprawozdanie niniejsze, musimy przedewszystkiem nadmienić, o zaciągniętej przez nas względem tych wszystkich wdzięczności, którzy życzliwością swoją, odbitą jak najwyraźniej, już w nadsyłanych nam artykułach, już w udzielaniu światłych rad i uwag, przyczynili się nie mało do wzrostu i utrzymania niniejszego pisma, tak zespolonego z życiem Warszawy i kraju.

Jakkolwiek już nie raz wymieniliśmy te wszystkie imiona, i dzisiaj jednak z prawdziwą przyjemnością dopełniamy tego, uważając w tem niejako spłacenie długu wdzięczności, do zaciągnięcia które-

go, upoważnieni zostaliśmy ich dobremi d'a dobra ogółu chęciami. Imiona te są: *Baranowski;* A. *Waga;* D. *Szulc;* K. Wł: *Wójcicki;* Dr *Jarocki;* B. *Podczaszyński;* A. *Wajnert; Papłoński;* A. *Prażmowski;* K. *Bayer;* B. *Alexandrowicz;* Al: *Przezdziecki;* Ed: *Rastawiecki; Polujański;* X. K. Józef *Wyszyński;* Wł: *Garbiński;* Ant: *Wieniarski;* L. *Niemojowski;* M. *Bayer;* M. *Berliński; Mieczyński; Gluziński; Domher* i inni.

Zdaje się, że dosyć rzucić okiem na podobne nazwy, ażeby się nie dziwić, iż pismo niniejsze chlubi się wzięciem i popularnością, u nader licznego grona Czytelników. Prace bowiem tych Mężów, odpowiednio duchowi i zadaniu, a nadewszystko rozmiarowi pisma, najgłówniej przyczyniły się do jego podtrzymania i bytu, w chwili dobiegania z dniem dzisiejszym *czterdziesto*-letniego i nieprzerwanego istnienia i wydawnictwa. Nie ma wątpliwości, że pojedyncze siły, nie podołałyby temu zadaniu, ale opierając się coraz bardziej na współczuciu rodaków, a nadewszystko przedstawicieli światła i nauk, którzy jeszcze nigdy nie cofnęli się przed żadnem naszem żądaniem, gdy szło o udzielenie z ich strony umysłowej pomocy, przejdziemy śmiało w nowe od jutra zapasy, z rozpoczynającą się erą, a w przychylnem przyjęciu, jeżeli już nie naszej pracy, to przynajmniej chęci, przez ogół, znajdziemy najzaszczytniejszą dla siebie nagrodę za trudy, ponoszone z całem poświęceniem dla swoich współziomków.

Dalszy ciąg Ustawy Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskiem. d) Może czynić wnioski do Komitetu na piśmie. Członek zwyczajny używa praw następujących: a) Ma wejście bezpłatne na wystawę z żoną i małoletniemi dziećmi. b) Ma udział w losowaniu nabytych przez Towarzystwo dzieł sztuki w stosunku liczby opłaconych we właściwym roku dowodów składkowych i otrzymuje corocznie do każdego dowodu po jednym exemplarzu ryciny lub innej reprodukcji (Art: 2 lit: c.). c) Może być obecnym na ogólnych zebraniach, jednak bez prawa głosowania. Członek honorowy używa praw następujących: a) Ma wejście bezpłatne na wystawę wraz z żoną i małoletniemi dziećmi. b) Otrzymuje po jednym exemplarzu ryciny lub innej reprodukcji (Art: 2 lit: c.). c) Może być obecnym na ogólnych zebraniach bez prawa głosowania. d) Może czynić wnioski do Komitetu na piśmie. Członek honorowy składkę opłacający, ma równe prawa z Członkami rzeczywistemi, z tą różnicą: 1. Że nie może być wybrany na Członka Komitetu; 2. Że ma udział w losowaniu tylko w roku, za który wniósł składkę. Art: 13. Składka do dnia 20 Stycznia (1 Lutego) każdego roku opłaconą być winna; Członkowie zatem którzy składki przed tym terminem nie wniosą, utracą prawo do wygranej i nie otrzymają reprodukcji, co jednak nie uwalnia Członków rzeczywistych od obowiązków opłacenia składek do ukończenia trzechlecia. Członek rzeczywisty, który nie opłaci składki w ciągu właściwego trzechlecia, pomimo wezwania Komitetu, uważa się za występującego z Towarzystwa, w skutku czego, z listy Członków wykreślonym, i o takowem wykreśleniu uwiadomionym zostanie. Towarzystwo pomimo wykreślenia Członka, mocnem będzie dochodzić swej należytości drogami prawem dozwolonemi. Art: 14. W przypadku śmierci którego z Członków rzeczywistych, spadkobiercy nie będą obowiązani do dalszego opłacania składki. Art: 15. Członek rzeczywisty, wykreślony za nieopłacanie składki w czasie właściwym, może być na nowo przez Komitet do Towarzystwa przyjęty, jeżeli poprzednio uiści należytość, której zaległość spowodowała jego wykreślenie. Rozdział III. *Zarząd Towarzystwa.* Art: 16. Bezpośredni zarząd interessów Towarzystwa należy do Komitetu. Komitet oprócz Prezesa, którym stosownie do Artykułu 3 jest Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego, składa się z dwunastu Członków, w połowie Artystów, w połowie Miłośników Sztuk Pięknych, z grona Członków rzeczywistych na ogólnem zebraniu Towarzystwa wybranych i o ile można w Warszawie zamieszkałych. Nadto stałymi Członkami Komitetu są z urzędu: Dyrektor Wydziału Przemysłu i Kunsztów w Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, tudzież Dyrektor Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie. Komitet jest przedstawicielem i pełnomocnikiem Towarzystwa, prowadzi wszelkie jego czynności i załatwia je zgodnie z przepisami niniejszej Ustawy. Art: 17. Do pomocy w wykonaniu powierzonych sobie czynności, Komitet wybiera z pomiędzy Członków swoich Kassjera urzędującego bezpłatnie, a nadto będzie miał dodanego Sekretarza z funduszów Skarbowych płatnego. Sekretarza mianuje i uwalnia Kurator Okręgu Naukowego Prezes Towarzystwa. Kassjerowi do wykonywania służby wewnętrznej dodany będzie Kustosz Wystawy; a Sekretarzowi do pomocy kancellaryjnej Pisarz. Kustosza mianuje i uwalnia Komitet, a Pisarza Sekretarz. Pierwszy z nich będzie płatny z etatu Towarzystwa, a drugi z funduszu kancellaryjnego Skarbowego. Art: 18: Obowiązki i attrybucje Prezesa są następujące: a) Zarządza zwołanie ogólnych zebrań Członków Towarzystwa, tudzież zebrań Komitetu i prezyduje na nich, otwiera i zamyka posiedzenie, tudzież przestrzega porządku obrad. b) Przestrzega ścisłego wykonywania Ustawy Towarzystwa. c) Ma ogólny nadzór nad biegiem interessów i załatwieniem czynności z nich wynikających; podpisuje korrespondencje w imieniu Towarzystwa lub Komitetu wychodzące, oraz przestrzega prowadzenia protokółów posiedzeń. Art: 19. Prezesa zastępuje Vice-Prezes, wybrany przez Komitet z grona Członków samegoż Komitetu. Wybór Vice-Prezesa ulega zatwierdzeniu Rządu. W czasie obecności Prezesa na posiedzeniach, Vice-Prezes zostaje przy attrybucjach Członka Komitetu. W razie nieobecności Prezesa i Vice-Prezesa, prezyduje jeden z Członków Komitetu z kolei listy, ułożonej podług liczby głosów jaką mieli na wyborach. Art: 20. Członków do Komitetu wybiera corocznie w miesiącu Lutym, ogólne zebranie większością głosów, podkreślając na rozdanych listach Członków rzeczywistych, odpowiednią liczbę nazwisk, w połowie Artystów, w połowie Miłośników Sztuk Pięknych. Członkowie honorowi, którzyby tylko z tytułu opłacenia składki (Artykuł 12) używali praw Członków rzeczywistych, na listach tych zamieszczani być nie mogą. Zliczenie głosów z zebranych list dopełni niezwłocznie Sekretarz wspólnie z wyznaczonymi ku temu przez Prezesa dwoma Assesorami z pomiędzy Członków rzeczywistych, poczem wypadek wyborów zaraz na posiedzeniu, a później w pismach publicznych ogłoszony będzie. Na pierwszem ogólnem zebraniu dopełni tej czynności czterech Członków rzeczywistych przez Prezesa wybranych. Członkowie wychodzący ze składu Komitetu, powtórnie wybrani być mogą. Art: 21. Posiedzenia Komitetu będą zwyczajne i nadzwyczajne. Posiedzenia zwyczajne odbywać się winny na początku każdego miesiąca. Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje Prezes według potrzeby. Art: 22. Uchwały Komitetu zapadają większością głosów, w razie równości, Prezydujący rozstrzyga. Uchwały są ważne, skoro czterech Członków i Prezydujący obradowało, w następujących jednak wypadkach Komitet przynajmniej w liczbie 7 Członków i Prezydującego zgromadzać się powinien, jako to: a) Na posiedzeniach ogólnych zebrań Towarzystwa. b) Przy naradach tyczących się kupna dzieł do losowania lub do zbiorów, w tym razie zaprasza jeszcze Komitet jako znawców trzech Artystów lub Miłośników Sztuk Pięknych z pomiędzy Członków rzeczywistych, i z nimi razem głosuje, głosowanie to odbywa się sekretnie. Art: 23. Główniejsze obowiązki Komitetu są: a) Wybiera z pomiędzy Członków swoich Vice-Prezesa. b) Zatwierdza ostatecznie projekt etatu rocznego przez Kassjera i Sekretarza sobie przedstawiony. (Art: 24 lit: a). c) Rozrządza funduszami w zakresie etatu. d) Przestrzega kontroli wpływów i wydatków, sprawdza i zamyka rachunki przez Kassjera i Sekretarza podawane, rewiduje Kassę za pośrednictwem delegowanej do tej czynności oddzielnej Kommissji z trzech Członków Komitetu złożonej. Kommissja ta, co kwartał z innych Członków ma być wyznaczaną. e) Przyjmuje na Członków rzeczywistych i zaprasza na Członków honorowych. f) Przyjmuje dzieła na wystawę. g) Wybiera wespół z trzema znawcami (Art: 22 lit: b), dzieła do losowania; oznacza cenę onych; dopełnia kupna i zarządza losowanie. h) Wybiera przedmiot do rytowania lub innej reprodukcji i zarządza wydanie. i) Wybiera łącznie z trzema znawcami dzieła do zbiorów i kupno takowych dopełnia. k) Wybiera i zakupuje pisma dotyczące sztuk pięknych. l) Oznacza temata do prac konkursowych i za takowe udziela nagrody. m) Z końcem każdego roku, a najdalej w d. 3 (15) Stycznia roku następnego, składa rachunki swoje Delegacji rachunkowej, przez ogólne zebranie do ich przejrzenia wyznaczonej. n) Przedstawia ogólnemu zebraniu sprawozdania roczne o funduszach i ważniejszych czynnościach swoich, a następnie drukiem je ogłasza. o) Załatwia wnioski Członków na piśmie podawane, w ważniejszych zaś przedmiotach przedstawia je ogólnemu zebraniu. p) Ustanawia korrespondentów i utrzymuje stosunki z Towarzystwami sztuk pięknych w Cesarstwie i za granicą. (d. c. n.)

(A. n,) Ś. p. Józef *Gębicki*, b. Urzędnik Intendentury, rok temu jak rozstał się z tym światem, zbyt młodo, bo zaledwie w 33ch latach. Zasługi, uczciwego Człowieka, wdzięcznego Syna, zacnego Męża, dobrego Ojca i Brata, były przez krótkie jego życie ozdobą, a zaletami poświęcona przyjaźń i niezmordowana praca. Od najpierwszej młodości, wdzięczność dla Rodziców, wywróżyła w nim Człowieka prawdy, a nieustanne dążenie, do wzbogacania i kształcenia umysłu obok niezachwianej prawości, cieszyło ludzkość silną pomocą. Śmierć jednak, zaledwie w pierwszych krokach wstępującego w szranki życia, wyrwała go z objęć Rodziny i Przyjaciół, zniszczyła Rodzicom słodkiej pociechy nadzieje, wydarła sierotom czułego Ojca, i społeczeństwu Człowieka czynu, wytrwałości, poświęcenia i cnoty. Łzy, żal i tęsknota, oto nagrobek dla ś. p. *Józefa*, bo z każdym dniem dłuższego z nim rozdziału zda się mniej ręki do podpory, i serca dla współczucia:

Na trudnej życia twojego drodze,
Po cierniach idąc w walce i znoju,
Jak nie upadłeś w bólu i trwodze,
Tak dziś spoczywaj w świętym spokoju.
Twoim nagrobkiem tęsknota, modły,
Z smutkiem Rodziny i łzami dzieci,
Które twą duszę tako obwiodły,
Jak światło wieczne co nad nią świeci.—*A*.

W tych dniach przywieziony został koleją żelazną, Warszawsko-Petersburgską z Białegostoku, portyk, taki sam jak był ustawiony za Pragą przy kolei żelaznej, we wsi Targówku. Powyższe portyki, służyły dla przyjęcia NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, i wykończone zostały tu w Warszawie, w warsztacie P. *Polzeniusa*, majstra stolarskiego; jeden z tych portyków zakupiony został przez Wgo *Porusiewicza*, właściciela Targówka, i umieszczony w ogrodzie jego jako altana, ozdabia cały ogród. Drugi teraz przywieziony, niezawodnie przyczyni się do upiększenia którego z ogrodów okolicznych Warszawy, albowiem P. *Polzenius*, jak jest akuratnym w wykończeniu powierzonych mu robót, tak również co do ceny umiarkowanym.

Przypominamy o pięknym Polonezie, który ofiarowany został przez Kompozytorkę W. Paulinę *Fechner*, na rzecz Bractwa Ś. WINCENTEGO *a Paulo*. Jest on bardzo ceniony przez znawców i znajduje się jeszcze w sklepach PP. *Schlenkera*, *Zelta*, *Kwiatkowskiego*, *Grabowskiego*, *Włodkowskiego*, *Mintera*, i w xięgarniach: ***Fridlejna***, ***Gebethnera***, ***Sennewalda***, ***Glücksberga***, ***Bernsteina***, ***Dzwonkowskiego***, ***Okońskiego***, ***Wendego***, ***Müllera***, ***Hirszla***, ***Błaszkowskiego*** i ***Frühlinga***, po cenie zwyczajnej.

P. Redaktorze! Dla nauki innej młodzieży i dla pokazania jej co to jest być źle wychowanym, jako naoczny świadek znalezienia się pewnego młodego człowieka w jednem kółku towarzyskiem w Warszawie na tygodniowem zebraniu, chciej w szpaltach swego pisma podać fakt następujący: Do pewnego domu nader uprzejmego dla swych Gości, który wprawdzie zbytkiem nie przesadza, ale jak to mówią: czem chata bogata, tem rada, podejmuje; i to co daje, daje już z całą szczerością i otwartością, przybył młody człowiek, mieniący się być dobrze wychowanym (bien elevé), i zaraz na wstępie co tylko zdążył się przywitać, odzywa się do Gospodarza domu, w obec innych Gości, i to na serjo, w te słowa: „I cóż to, nie domyślisz się dać segar? Gospodarz domu natychmiast przynosi segara i częstuje swych Gości, ale niedosyć na tem, kiedy ów Jegomość wziął segaro, odzywa się znów: „a wiesz co, wstydziłbym się palić i częstować tak kiepskiemi segarami.” Wprawdzie segara te nie były 16to-groszowe, ale krajowe 6cio-groszowe; boć i trudno znów wymagać, aby na tygodniowych wieczorkach tak drogiemi segarami częstowano. Przypuszczam nawet, że Gospodarz domu mógłby dać droższych segar, to jeszcze nic nie upoważniało tego Pana (niby dobrze wychowanego) do takiej zuchwałości, odzywać się publicznie i na serjo w podobny sposób. Na intencję przeto, aby BÓG oświecił tego Pana, i skierował go na inną drogę postępowania w domu porządnym, składam w Redakcji *Kurjera* rs. 1. dla Instytutu mor: zan: dzieci.—Ciągły Prenumerator Twego pisma. Pozostaję z szacunkiem, *N. N.*

Wilno, 5go Grudnia.— Od czasu ogólnego sprawozdania mego o scenie Wileńskiej, które wam jeszcze w miesiącu Wrześniu przesłałem, wyszczególniając skład Artystów Opery i Komedji tegorocznego kursu, mieliśmy następujące sztuki nowe: *Halkę*, *Domy Polskie*, *Dla miłego grosza*, *Majątek albo Imię*, *Dzieje serca*, *Wieniec Grochowy*, *Szlachectwo duszy* i *Więzy*; przytem wiele wznowiono oryginalnych i tłomaczonych, a to w krótkim czasie, bo w ciągu niespełna 4ch miesięcy (co jest najlepszym dowodem, że scena nasza, nietylko że nienpada, jak to wyrzekł stanowczo jeden z korrespondentów do Warszawskich Gazet z Wilna, ale nawet w miarę ograniczonych środków wznosi się). W sztukach rzeczonych odznaczyli się oprócz dawnych zasłużonych Artystów, Panie: Julja *Leszczyńska* i *Szymońska* (dawna Helena *Polińska*). PP. *Szymoński* i *Lewicki*, przybyli tu z Kowna, po upadku tamże Towarzystwa Dramatycznego pod zarządem Weterana trupp podróżujących P. *Chełchowskiego*, dwa lata exystującego.

Xięgarnia, skład nót, rycin, materjałów pismiennych i t. p., P. W. *Zacharewicza*, w Mohilewie nad Dnieprem, ulica Wietrzna, hotel *Szendera* wprost Bulwarów. Zawsze zaopatrzona w najświeższe utwory pismiennictwa polskiego i obcego, oraz muzyki. Rozszerzywszy zakres stosunków swoich z krajem i zagranicą, xięgarnia jest w możności w każdym czasie, dostarczyć wszelkie najnowsze dzieła, ukazujące się w główniejszych punktach Europy i interessujące w danej chwili, lub w każdym razie Publiczność. Na pisma i dzienniki polskie i obce przyjmuje przedpłatę. Nabywa rękopisma i wydaje własnym nakładem. Przyjmuje w komis dzieła od PP. Autorów i innych osób.—Biuro interessów ogólnych (przy xięgarni) załatwia obok xięgarskich zleceń, i inne interesa; jako to: Sprzedaż i kupno dóbr w Mohilewskiej, Witebskiej i w pogranicznych Gubern:, dzierżawy, sprowadzenie z zagranicy, oraz z krajowych fabryk i składów, różnorodnych przedmiotów konieczności i zbytku; narzędzi i maszyn rolniczych i przemysłowych, rozmaitego fachu osób; dyrektorów fabryk, urządzających dobra ziemskie, ekonomów, guwernerów, guwernantek i t. p.; niemniej podejmuje się komisowej sprzedaży rozmaitych wyrobów i towarów.

DODATEK.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, przyjąwszy ofiarowany Sobie przez starozakonnego Peryce *Pociechę*, prywatnego Nauczyciela kaligrafji, w Warszawie zamieszkałego, portret JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, wypracowany piórem, z wypisaniem w odcieniach, drobnym drukowanym alfabetem, Psalmów Proroka *Dawida* w języku niemieckim, ze względu na pracę tę, NAJMIŁOŚCIWIEJ obdarować go raczył kwotą rsr. 150.

JW. Kurator Wileńskiego Naukowego Okręgu, Jenerał-Porucznik, Baron J. P. *Wrangiel*, wyjechał do Petersburga z Wilna.

Pojutrze, to jest dnia 2go Stycznia, jako w smutną rocznicę śmierci ś. p. Jana *Szymanowskiego*, odbędzie się Nabożeństwo żałobne za spokój duszy Jego w Kościele OO. *Kapucynów*, o godz: $9^1/_2$ z rana; na które, pozostała Wdowa wraz z Dziećmi, Krewnych, Przyjaciół i Znajomych zaprasza.

W dniu 2 Stycznia 1861 r. jako w bolesną rocznicę zgonu ś. p. Henrjety z Wołowskich *Wołowskiej*, odbędzie się w Kościele OO. *Kapucynów*, o godzinie 11tej z rana, żałobne Nabożeństwo, za spokój jej duszy; na które, pozostały Mąż, zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

Józef *Hubryk*, Kontroller Żeglugi Parowej, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony ŚŚ. SAKRAMENTAMI, wczoraj zakończył życie, w wieku lat 36. W smutku pogrążony Brat wraz z Rodziną, zaprasza Przyjaciół i Kolegów zmarłego, na wyprowadzenie zwłok, jutro o godz: 3ciej po południu, z Kościoła dolnego Śgo KRZYŻA, na cmentarz Powązkowski; a w dniu 3 Stycznia t. j. we Czwartek o godz: 10 z rana, na żałobne Nabożeństwo za duszę nieboszczyka, w Kościele OO. *Kapucynów* odbyć się mające.

Józefa z Lardellich 1go ślubu *Kłossowska*, 2go *Iżycka*, przeżywszy lat 34, po długiej i ciężkiej chorobie wczoraj przeniosła się do wieczności. W nieutulonym żalu pogrążony Mąż wraz z Dziećmi i nieobecną Matką zmarłej, po stracie najlepszej żony i wzorowej matki, zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych, na wyprowadzenie zwłok z domu Nr 323, przy ulicy Nowe-Miasto, do Kościoła Parafialnego PANNY MARJI, pojutrze; w dniu zaś następnym, to jest we Czwartek, po Nabożeństwie, na cmentarz Powązkowski odbyć się mające.

Szarlota, 1go ślubu *Seydel*, 2go *Goldtschmidt*, Żona Kupca, w wieku lat 71, po krótkiej lecz ciężkiej słabości, wczoraj zakończyła życie. Stroskany Mąż wraz z Dziećmi i Wnukami, zaprasza Krewnych i Znajomych, na exportację zwłok, dnia 2 Stycznia o godz: 2giej po południu, z domu Marszałka *Sarneckiego* przy ulicy Trębackiej, na cmentarz Ewangelicki.

W miejsce rozsyłania biletów z powinszowaniem Nowego Roku, dobroczynne Osoby złożyły w Redakcji *Kurjera* następujące ofiary: JJWW.: Jenerał-Lejtnant *Abramowicz* rs. 3; Jenerał Lejtnant O. *Kwiciński* z Żoną rs. 3; Radca Tajny *Łaszczyński* rs. 3; Hr: August *Potocki* rs. 6, i Katarzyna *Werner*, Wdowa po Radcy Stanu rs. 2, dla Starców i kalek pod opieką Warszaws: Tow: Dobroczynności zostających.— Jenerał-Lejtnant, Senator *White* (starego i nowego stylu) rs. 3; Jenerał-Lejtnant *Tulczek* rs. 3, dla Starców Gminy Ewangelicko-Reformowanej.— Rz: Radca Stanu Stanisław *Szemioth* z Małżonką rs. 3 na budowę Kościoła PP. *Marjawitek* w Częstochowie.— Teodor *Heinrich* z Żoną rs. 1 kop: 50 dla Domu Starców pod opieką Warsz: Tow: Dobroczynności, i rs. 1 kop: 50 dla Domu Starców Gminy Ewangelicko-Augsburgskiej.— Wictor *Guizetti* rs. 3 dla Szpitala Ewangel: -Augsburgskiego.— Radca Stanu *Papłoński* rs. 5 na fundusz rzemieślniczo-pożyczkowy, do rozporzędzenia Redakcji *Czytelni Niedzielnej*.— Hr: Andrzej *Zamoyski* rs. 6 na Ochronkę Śtej ZOFJI.— Alexander *Preyss* wraz z Małżonką rs. 2 dla Sal Ochron.— *Turska* Wdowa po Rz: Radcy Stanu rs. 2 na Żłobek przy ulicy Nowolipki.— Xiężna *Radziwiłłowa* rs. 3, i Radca Dworu M. *Pawluć* rs. 2, dla ubogich pod opieką Stowarzyszenia Dam Śgo WINCENTEGO *à Paulo*.— Katarzyna *Maringe* i Wiktor *Maringe* rs. 3 na budowę Kościoła na Grzybowie, i rs. 3 na budowę Kościoła PP. *Marjawitek* w Częstochowie. — Jan-Nepomucen i Aniela *Leszczyńscy* rs. 1 kop: 50, i Juljusz *Worytko* rs. 1, dla Instytucji Jałmużniczej przy Kościele PP. *Sakramentek*, do rozdania ubogim wstydzącym się żebrać.—Pułkownik *Siemiaszko* wraz z Siostrą rs. 1 dla Instytucji Jałmużniczej przy Kościele PP. *Sakramentek*, do rozdania ubogim wstydzącym się żebrać, i rs. 5 na budowę Kościoła PP. *Marjawitek* w Częstochowie.— Paweł *Wiśniewski* wraz z Żoną rs. 1 na budowę Kościoła PP. *Marjawitek* w Częstochowie.— Ludwik *Kraków* z Żoną rs. 3 dla Przytuliska.— A. *Kozaczkowski* rs. 3 dla chorej Zofji *Wolskiej*, z dwoma małoletniemi synami, z któych jeden kaleka, przy ulicy Ogrodowej Nro 857. — Hrabina z Tarnowskich *Małachowska* rs. 3 na Żłobek.— Senator *Trębicki* z Małżonką rs. 3 dla wdowy *Zacharskiej*. —Władysław *Garbiński* rs. 3 na korzyść Zakładów pod zawiadywaniem JW. Alexandry *Petrow* zostających. — Józef *Dobronoki* rs. 1 dla wdowy staruszki T. *Olszewskiej*.— Alexander *Manulewicz-Meydanouhlu* z Familją rs. 1 dla wdowy po Urzędniku *Skr:*, i rs. 1 dla chorej Zofji *Wolskiej* pod Nr 857.— Grzegorz *Manulewicz-Meydanouhlu* rs. 1 dla wdowy po Urzędniku *Skr:*.— R. i S. *Dziechcińscy* rs. 1 dla wdowy Franciszki *Turner* i rs. 1 dla wdowy *Oczechowskiej*.— Dr A. *Morgenstern* rs. 1 dla Zofji *Karwowskiej*.— (Onegdaj Mathias *Rosen* wraz z *Małżonką*, złożył rs. 5 na Zupę Rumfordzką.)— Złożono w tejże Redakcji od A. L. kop: 75 dla Instytucji Jałmużniczej przy Kościele PP. *Sakramentek*, do rozdania ubogim wstydzącym się żebrać.

Pomiędzy miastami Winnicą (Guber: Kamieńca Podolskiego) i Machnówką (Gub: Kijowskiej), otwarty został nowy trakt pocztowy, na którym znajduje się jedna nowa stacja Kalinowska, położona od stacji Winnickiej o 26 i ćwierć, i od Machnowskiej o 31 i trzy ćwierci wiorsty.

Fundusz zapisany na przyszłą wystawę powszechną w Londynie, projektowaną na r. 1863, wynosi już dziś 365,500 fst. (14,632,000 złp.) Na tę znakomitą summę podpisało się tylko 600 osób.

W d. 5 (17) b. m. umarł w Petersburgu, 80 letni Starzec, Radca Honorowy, Mikołaj *Sołowiew*. Wynajmował on kąt w mieszkaniu u Finlandczyka *Gled*, za 3 rsr: miesięcznie. Ciągle się skarżył na biedę, zadłużył się nawet za całoroczne mieszkanie, a cierpiąc astmę, chodził po rady i lekarstwa do Szpitala Maxymiljana. W papierach po nim pozostałych, znaleziono w biletach Zakładów Kredytowych i gotowiźnie, summę 169,022, rsr:, która złożoną została w 1 Departamencie Uprawy.

Do projektu utworzenia wystawy powszechnej w Krakowie, przystąpiło już 60 osób, co przedstawia kapitał 60,000 zł: w. p. Wiadomo, że skoro liczba osób urośnie do stu, P. *Wielogłowski* ma rozpocząć kroki do urzeczywistnienia projektu; prawdopodobnie więc to nastąpi niezadługo. Niech każdy robi co może; najgorzej wtedy, gdy się nic nie robi ku dobremu.

We Wrześniowym zeszycie czasopisma wychodzącego w Moskwie p. n. *Ruski Wiestnik*, umieszczony został przekład, może najznakomitszego z pomiędzy dzieł scenicznych J. *Korzeniowskiego*, dramatu, p. n. *Andrzej Batory.*

Z pomiędzy dzieł, jakie przy końcu starego, a na początku nowego roku, kupuje się zazwyczaj dla młodzieży, polecamy wybór bajek St: *Jachowicza* i Ignacego *Krasickiego*, przełożonych na francuzkie przez PP. *Leclerc* i *Roltinat.* O wyjściu tego dziełka, którego skład główny w xięgarni Mich: *Glücksberga* na Krak:-Przedmieściu, oraz że dostać go można we wszystkich innych xięgarniach, już poprzednio donosiliśmy, i powtarzamy tę wiadomość dla tej głównie przyczyny, że przekład rzeczony odznacza się pracowitością, sumiennością i łatwością, jaką rzadko spotkać można w tłumaczeniach z polskiego na francuzkie. Text polski jest wydrukowany obok przekładu.

Nie wiedząc teraźniejszego miejsca zamieszkania Felixa *Kotasińskiego* i pragnąc widzieć się z nim, proszę, aby albo przybyć do mnie, albo też pismiennie o obecnym swem zamieszkaniu zawiadomić mnie zechciał. — Stanisław *Kazimirski*, Pułkownik Wojsk Ces:-Ros:, w domu pod Nr 1306, ulica Nowy-Świat.

Z dniem 16ym Grudnia 1860 r. otwartą została przy Handlu R. *Kurnatowskiego*, w Piotrkowie Trybunalskim: xięgarnia, skład nut muzycznych i materjałów piśmiennych *A. Marczewskiego i Spółki.*

W Odessie niejaki Włoch zakłada fabrykę zapałek woskowych, które ma sprzedawać po cztery grosze za paczkę.

Dla wiadomości Obywateli Łęczyckich donosimy, iż P. *Ruciński*, fryzjer damki i męzki, z Warszawy, przybywa do miasta Łęczycy na czas karnawałowy i wszelkie czynności, do fachu jego przywiązane, uskuteczniać będzie akuratnie.

W dniu onegdajszym, starozakonny Zyg: *Bergsohn*, lat 42 liczący, z własnych funduszów utrzymujący się, przy ulicy Dziekanka pod Nr 2668 zamieszkały, w mieszkaniu swojem bez życia dostrzeżony został, który zapewne skutkiem apoplexji nagle życie zakończył.

Wczoraj w Teatrze Wielkim przywołani zostali: po Operze *Łucja z Lamermooru*, Pani *Gruszczyńska* i Pan *Dobrski.* W Teatrze Rozmaitości, po Kom: *Dwóch Aniołów Opiekuńczych*, Pani *Ziemińska*, PP: *Królikowski* i *Rychter;* po Kom: *Dziwadła*, Pani *Rakiewicz*, oraz PP: *Trapszo* i *Linkowski.*

Anglja. *Londyn*, *26go Grud:.* — *Times* w artykule dotyczącym pokoju z Chinami, stara się wykazać postępy, jakie handel z tym krajem zrobił w ostatnich czasach, i oblicza, że w samem Szanghai, wywóz i przywóz towarów wynosi w roku z. $28^3/_4$ miljo: f. szt:. gdy w 1850 r. dochodził zaledwie do $7^1/_2$ miljo: f. szt:. Trzy czwarte tego handlu znajduje się w ręku kupców angielskich. Czy obecny pokój Pekiński będzie więcej wart od poprzedzających, to, podług *Timesa*, zależy od użytku, jaki zeń zrobią Anglicy. Najlepiej byłoby natychmiast wprowadzić go w wykonanie i przyzwyczaić Chińczyków, dopóki wojsko angielskie i flota znajdują się jeszcze w Chinach. — Ustąpienie Anglikom przez Chinczyków Kowlunu, jest nabytkiem wielkiej wartości. Jest to półwysep, leżący naprzeciw Hong-Kong, gdzie siedlisko najniebezpieczniejszych rozbójników morskich, który się stanie kiedyś dogodnym punktem dla pomieszczenia wojsk angielskich. Klimat tam jest daleko zdrowszy, aniżeli w Hong-Kong. (Nord).

Austrja. *Wiedeń*, *27go Grudnia.*— Wiadomość, jakoby wojska miały być wysłane do Węgier, dla wzmocnienia tamecznych załóg, okazała się mylną. — Słychać, iż Wojewodina ma być wkrótce wcieloną napowrot do Węgier. Co się tyczy Siedmiogrodu, to Sejm tameczny zapewne wkrótce zajmie się kwestją unji tej prowincji z Węgrami.— Austrja od 1600 roku, miała tylko 100 lat pokoju, a przez 160 lat toczyła walki w 29u rozmaitych wojnach. Prowadziła ona 10 wojen z Francją, 6 z Turcją, 4 z Prusami, 4 z Hiszpanją, 1 z Hollandją, a 4 o następstwo tronu. (Schl: Ztg).

Francja. *Paryż*, *25go Grud:.*— *Patrie* ogłosiła artykuł pod tytułem: *Franciszek II w Gaeta*, w którym formalnie wzywa tego Monarchę, aby zaprzestał oporu bezużytecznego. Zdaje się, artykuł ten podpisany przez P. Paulin *Limayrac*, ma znaczenie półurzędowe, a mniemanie to, zdaje się być tym pewniejsze, że zewsząd słychać, iż utrzymanie floty francuzkiej pod Gaetą, jest środkiem tymczasowym, który ustanie dziś lub jutro, zwłaszcza przy stanowczem odrzuceniu rad Cesarza *Napoleona*, przez Króla Neapolitańskiego. — Dzienniki francuzkie potępiają nader surowo postępek Saxonji względem Hr: *Teleki*, tymbardziej że podróż jego przedsięwziętą była w czysto prywatnym, familijnym interesie.— Kerrespondencje z Syrji donoszą, iż ciągle panuje nieufność pomiędzy *Fuad* Paszą, a Dowódcą wyprawy francuzkiej. Obawa rozwiązania, któreby stawiło na czele Rządu w Syrji *Abd-el-Kadera*, i możebne przedłużenie okkupacji Francuzkiej, przyczyniają się do utrzymywania tego antagonizmu moralnego. Powszechnie jednak sądzą, że oddanie władzy *Abd-el-Kaderowi*, jako niezgodne z życzeniami Anglji, nie przyjdzie do skutku, ale zato zajęcie Francuzkie, zostanie przedłużone.— Zmarły niedawno Biskup z Perigueux, zażądał przed śmiercią Błogosławieństwa Papiezkiego. Nadesłane ono zostało depeszą telegraficzną z podpisem Kardynała *Antonelli*, lecz przyszło już po skonie Prałata. — Zdaje się że zmiana Prefektów od Nowego Roku, nie będzie tak znaczna, jak początkowo sądzono.— Słychać iż w nieobecności Nuncjusza Papiezkiego, Hr: *Kisielew*, Ambassador Rossyjski, zabierze głos przy urzędowych przyjęciach noworocznych w Tuilerjach. — Zapewniają, że wkrótce ma być utworzony czwarty pułk grenadjerów gwardji.—Cesarz *Napoleon*, zakupił zbiór przedmiotów sztuki, i osobliwości Xcia *Sołtykowa.*— W Paryżu pada od dni kilku silny śnieg. — Mówią, iż Rząd myśli użyć pióra ułaskawionego obecnie *Proudhona*, przeciw partji Klerykalnej. (Ind: Bel:).

Prusy. *Berlin*, *29 Grud:.* — Rząd Pruski otrzymał przez Petersburg smutną wiadomość o skonie swego Ministra Rezydenta w Persji, *Minutolego.* Zmarł on 5go Listopada, w podróży z Teheranu na południe Persji, nie-

daleko od Sziraz. Znany on był światu uczonemu przez swe dzieła o Hiszpanji i Portugalji.— Słychać, że za otwarciem Izb, Rząd przedstawi liczne projekta, a między temi projekt o odpowiedzialności Ministrów, i o poprawkach w akcie *habeas corpus*.— Członkowie istniejącego w Prusach *Nationalvereinu*, postanowili także podać do Izby Deputowanych petycją, o zaprowadzenie reform liberalnych tak w Prusach, jak i Związku Niemieckim, a mianowicie o zastąpienie Bundestagu Parlamentem Niemieckim. (Schl: Ztg).

Włochy.— Turyński dziennik *Espero*, podaje ciekawe szczegóły, o przygotowaniach do bombardowania, poczynionych przez Piemontczyków pod Gaetą. Mają oni tam do 120 dział, a codziennie jeszcze nadchodzą nowe. Kilka największego kalibru, będzie postawionych w miejscu, gdzie ma być otwarty wyłom, pod zasłoną parapetów utworzonych z blach żelaznych, zabezpieczających również artylerzystów. Dziennik wspomniony wynurza nadzieję, że Gaeta podda się po kilkudniowem bombardowaniu.— Rząd Sardyński czynnie zajmuje się organizacją marynarki włoskiej.— Flota Admirała *Persano*, zachowuje ciągle bierną postawę u ujść Garigliano.— Armja Piemontska liczy obecnie w swych szeregach jednego z synowców Papiezkich, Hrabiego H. *Mastai*, syna starszego brata Pjusa IX. Dotychczas służył on w wojsku Papiezkiem, skoro jednak głosowanie w Marchjach oddało jego rodzinne miasto pod rządy *Wiktora-Emmanuela*, ofiarował swój oręż temu Monarsze, a ofiara ta bezzwłocznie przyjętą została. — We Florencji, w galerji degli Uffizi, popełniono temi dniami wielką kradzież kosztowności. Pomiędzy skradzionemi przedmiotami znajduje się pierścień, będący niegdyś własnością Kosmy *Medyceusza*, a wartujący 250,000 fr:. Ozdobiony on był ogromnym topazem. W ogóle skradziono podobno do 200 pierścieni, z których najszacowniejszy miał być dziełem Benvenuto *Celliniego*. Złodzieje nie stłukli słynnego wazonu onyxowego, lecz obdarli z niego srebrne ornamenta. Pozostawili także słynną szkatułkę Klemensa VII z kryształu górnego, roboty Valeria *Belli*, i inne arcy-dzieła sztuki. Stratę oceniają na miljon fr:. Policja gorliwie poszukuje złoczyńców. (Nord, Schl: Ztg).

OSTATNIE WIADOMOSCI.

Wiadomości z Gaety datowane 24go b. m. donoszą, że bombardowanie ze strony Piemontczyków trwa dzień i noc. Jakkolwiek oblężeni bronią się jeszcze, widać jednak, że chwila kapitulacji zbliża się, gdyż Królowa Neapolitańska opuściła już twierdzę. *Perseveranza* utrzymuje nawet, że i *Franciszek IIgi* wyjechał z Gaety, ale wiadomość ta potrzebuje potwierdzenia.

Sprawa Wenecji ciągle zajmuje uwagę dyplomacji. Austrja jednak stanowczo wzbrania się ustąpić tę prowincją za wynagrodzenie pieniężne, dając jednak do zrozumienia, że możeby się zgodziła na ustąpienie za wynagrodzenie territorjalne. Prusy podobno popierają to żądanie, a uzbrojenia czynione przez to mocarstwo, pozwalają wnosić, że gotowe są czynnie wspomódz Austrją. W obec takiego stanu rzeczy, Francja nie zaniedbuje również przygotowań wojennych.

Ważną jest także pogłoska o zwołaniu Kongresu Europejskiego.

W Austrji zebranie Sejmu Węgierskiego, ma wkrótce nastąpić, a wcielenie Wojewodiny Serbskiej do Węgier, urzędownie zatwierdzone zostało i bezzwłocznie w wykonanie wprowadzone będzie. (Schl: Ztg).

Wiedeń, *29go Grudnia.*— Dzisiejsza *Ostdeutsche-Post* donosi, że *Rechberg* podał się podobno do dymissji, lecz ta jeszcze stanowczo przyjętą nie została.— *Presse* w wieczornem wydaniu ogłasza następny telegramm z Pesztu z daty dzisiejszej: Podług urzędowego doniesienia, wczoraj wydane zostało postanowienie Cesarskie, zatwierdzające bezwarunkowe wcielenie Wojewodiny Serbskiej do Węgier.

Paryż, *27go Grudn:.* — *Patrie* utrzymuje, że w całych Włoszech ma nastąpić powszechny pobór wszystkich zdolnych nosić oręż od 18 do 40 lat wieku.— *Wiktor-Emmanuel* opuszcza Neapol 2 Stycz:.—Wybory do Parlamentu Włoskiego wypadną prawdopodobie w większej części w duchu Garybaldystowskim.

Paryż, *28go Grud:.* — Medyolańska *Perseveranza* donosi, że Królowa Neapolitańska opuściła Gaetę.— Podług nadeszłych tu wiadomości z Gaety z d. 24 b. m., bombardowanie nie ustaje w dzień i w nocy, a oblężeni również odpowiadają.

Konstantynopol, *19 Grud:.*— Nominacja *Tefik Effendego*, na Ministra Skarbu, dobrze przyjętą została. Dał on już dowody zdolności, będąc Członkiem Komissji finansej Europejskiej.— Porta zwróciwszy Sardynji statki schwytane w Sulinie, obstaje jednakże przy prawie rewidowania statków, podejrzanych o kontrabandę wojenną. Oba Rządy wymieniają w tym przedmiocie żywe noty.— *Levant-Herald*, domaga się przedłużenia okkupacji Europejskiej w Syrji, tak w interesie Protestantów jak i Katolików. (Schl: Ztg).

Przyjechali do Warszawy.
Buczyński Fran: Ob: z Gub: Grodzieńskiej nr 2795; Małachowski Gustaw Hr: z Końskich nr 570; Olszewski Ant: Ob: z Niechmirowa nr 634.

Wyjechali: Paszkow Jan Radca Honor: do Petersburga; Pniewski Edw: Ob: do Gałkowej woli; Siemiątkowski Włodz: Ob: do Gub: Wołyńskiej.

Przyjechali koleją żelazną: Gadomski Stan: Ob: z Paryża nr 584; Krupski Stan: Ob: z Krakowa nr 1392; Sierakowski Karol Hr: z Paryża nr 584.

Wyjechali koleją żelazną: Nowakowska Józ: Ob: do Krakowa; Neronow Alex: Ass: Kol: do Paryża; Rzewuska Tajda Hr: do Krakowa.

DONIESIENIA.

Ponieważ przed kilku dniami pojawiły się bilety drukowane w tej treści: „*Foxal.* W dniu 31ym b. m. i r., w lokalu moim, danym będzie bal, na który Wgo Pana mam zaszczyt zaprosić. *K. Weinhold.* Ubiór czarny. Posadzka froterowana. Początek o godzinie 7ej. Orkiestra pod dyrekcją P. *Kuhne*, od godziny 11³/₄ do godz: 12¹/₂. Konwersacja poufna." Otóż Pan *Kuhne*, który ani był zamówiony na tę zabawę z swoją orkiestrą, ani podobnego zaproszenia możeby nie przyjął, uprasza Szanownego Gospodarza aby nadal nie nadużywał Jego firmy. — *A. Kuhne.*

Okrycia na konie, ubezpieczające od śniegu, w zaprzęgu u sanek, trwałe i eleganckie, są do nabycia u W. Hahnewald Powroźnika w Wrocławiu, Ohlauerstrasse, Nr 39.

Szynek Bajońskich, **Kiełbas** Krakowskich, Brunswickich i Hamburgskich (Metwurst), **Serа:** Szwajcarskiego, Holenderskiego, Parmezanu, Limburgskiego, Chester, Rochefort, Neufchatelskiego i Zielonego (Kreuterkoese), **Cukrów** Angielskich, **Fruktów** Włoskich, **Pomarańcz** słodkich, **Bakalji** wszelkich, **Łososia** wędzonego i marynowanego, **Minogów** Elbląskich, oraz **Śledzi** wyborowych, otrzymał Handel Win i Towarów Kolonjalnych **Piotra Kędzierawskiego**, przy ulicy Długiej Nr 587.

W Guberuji Lubelskiej, Powiecie Krasnostawskim, jest do odstąpienia na lat 6 od 1go Lipca 1861 roku, za 15,000 Rs. lub zamianę **na DOM, DZIERŻAWA** bezpańszczyzniana, kompletnie urządzona, wśród licznych wsiów zarobnych, z wysiewem pszenicy korcy 140, żyta 110, i jarzynnym do woli nabywcy zastosowanym; łącznie z inwentarzami żywemi i martwemi, ubezpieczonemi od ognia na 13,112 Rs., oraz Plantacją buraków mórg 40, do fabryki cukru o mil 2 położonej, z rozległemi zabudowaniami ekonomicznemi, Ogrodem i Domem mieszkalnym nad rzeką nowo postawionym. Wiadomość przy ulicy Niecałej Nr 614F, dom Szletyńskiego, na dole z bramy sień na prawo, w sieni drzwi na lewo, o 10ej z rana lub 1ej z południa.

Nadesłano mi w komis nowy transport **MASŁA Węgierskiego**, które jest mało solone, nadzwyczaj tłuste i doskonale wyrobione, a zatem do zachowania dobre; polecam je więc WW. Paniom Gospodyniom, PP. Restauratorom i sprzedającym takowe na funty, pudy, a dla dogodności WW. Pań na funty, lecz nie mniej jak 5 funtów na raz jeden, po cenie za funt Złp. 1 gr: 10 i Złp. 1 gr: 12, ulica Przejazd wprost Długiej, Nr 649.

BROŃ I PRZYBORY MYŚLIWSKIE.
Dubeltówki, Sztucery, Rewolwery, Pistolety pokojowe, Tarczowe, Krucice, Pistony z kulami stożkowemi, za dokładność wyrobu ręczy J. **Pik**, Optyk M. W., ulica Miodowa Nr 497A.

Na powszechne żądanie Szanownej Publiczności, urządziłem dla wygody prawdziwą **ESSENCJĘ** pączową i ananasową, na flaszki, po kop: 50, 60 i 75, z dubeltowym smakiem ananasowym, z rumem prowdziwym Jamajka, róg ulicy Senatorskiej i Daniłowiczowskiej Nr 461.
C. Grohnert.

Dnia 27 b. m., osoba niezamożna, jadąc sankami ulicą Bielańską, Wierzbową, Królewską, na Alexandrję, że sprawunków jej powierzonych, zgubiła **Krynolinę**. Łaskawy znalazca raczy oddać na Sewerynów pod Nrem 12, na dole obok Cyrkułu, za nagrodą rubli 2.

JARZĄBKI Archangielskie i **WINOGRONA** Astrachańskie, nadeszły do Handlu Towarów Rossyjskich, Kupca **Jana Gridina 2go**, na Nowym-Świecie, pod Nrem 1252, w domu Hr: Stadnickiego.

Załatwia kon... Nowej Pożyczki Towarz: Kredytowego Ziemskiego. — *Kupna, Sprzedaże, Wydzierżawienia, Zamiany Dóbr, Domów, Lasów, Stręczenie oficjalistów, redagowania próśb i wszelkie inne*, K. **Puławski**, w Warszawie Kantor Informacyjny i Komissowy pod Nr 419, obok Poczty, utrzymujący.

Rs. 2 Nagrody.—W dniu 28 b. m., w stronie ulicy Zakroczymskiej, wybiegł **Piesek** z gatunku angielskich Wyżełków, mały, cały brązowy; miał na szyi tabliczkę na niebieskim wełnianym puszku; łaskawy znalazca, raczy oddać pod Nr 326 przy ulicy Zakroczymskiej, t. j. wprost Kościoła XX. Franciszkanów, do Zakładu Piwa Bawarskiego, za co oprócz wdzięczności, otrzyma powyższą nagrodę; w przeciwnym razie, przywłaszczający prawnie poszukiwanym będzie.

Dziś rano zimna stopni 6. Wczoraj w południe zimna stopni 8. Dziś rano wysokość wody na *Wiśle*, stóp 6 cali 9. (Przyb:).

TEATR ROZMAITOŚCI. Dziś, *Konkurent i Mąż.— Trzy wizyty.—Młynarz i Kominiarz.*

TEATR WIELKI. Jutro, *Verbum nobile* (1szy raz). — *Małżeństwo przy latarniach.—Tańce.*

DOLINA SZWAJCARSKA.

Jutro Wielka **Zabawa Muzykalna**, pod dyrekcją P. Józefa **Fuchs**, Kapelmistrza z Wiednia. Marsz Amazonek; Koń Spiżowy, Aubera; Obóz Grenadjerski, Doeplera; Duet z Trowatore, Werdego; Finał z opery Stradella, Flotowa. Początek o godzinie 5¹/₂.

Jutro w Salonie Koncertowym P. **Ohm**, za Wolską rogatką, Orkiestra pod dyrekcją P. A. **Kuhne**, wykona między innemi: Uwerturę Skrzypek Alpejski, p. Gene; Orfeusz Polka Carego; Pot-pourri, Lumbyego; Uwertura Raymund p. Thomasa; Pot-pourri z Halki, A. Kuhnego; Cześnik Mazur, p. Ejblа i t. p. Początek o godz: 4ej.

MUZYKA utalentowanego **Skrzypka**, każdodziennie;— **Pisma** w liczbie 23 do czytania w oddzielnym Salonie; w **Kawiarni Warszawskiej**, pod Nr 605 ulica Bielańska, naprzeciw Hotelu Lipskiego, pod trzema koronami.

NOWA ARKADJA,
przy ulicy Mokotowskiej pod Nrem 1664.

Dziś, t. j. w Poniedziałek, na zakończenie Starego Roku, dany będzie **Bal Towarzyski**, w nowo na ten cel przybranych gustownie Salonach, na którym Orkiestra w dużym komplecie, pod dyrekcją P. **Rajczaka** grać będzie. Restauracja miejscowa zaopatrzyła się w rozmaite potrawy, napoje i chłodniki, z czem poleca się łaskawym Gościom. — **Anna Jankowska.**

MOKOTÓW.

Jutro i w każdą Niedzielę, dobrana Muzyka Szanownym Gościom chwile uprzyjemniać będzie, a przy obecnie wybornej sannie Właścicielka ma nadzieję, że Szanowni Goście swemi względami ją zaszczycić raczą.—**Z. Milke.**

W znanym powszechnie w Warszawie **Zakładzie** Gastronomicznym i Piwa Bawarskiego, w pałacu tak zwanym Blanka, przy ulicy Senatorskiej pod Nr 461 dziś i codziennie, będzie miało zaszczyt wystąpić Towarzystwo Artystów Śpiewaków, pod dyrekcją Pana **Wigand**, i tamże daje najrozmaiszy i zajmujący szereg przedstawień wokalnych, instrumentalnych i scen humorystycznych. Gospodarz lokalu, podając o tem do wiadomości publicznej, poleca się niniejszem, względom Amatorów tego rodzaju przedstawień, uprzedzając Sz: Gości, iż bufet zaopatrzony w Potrawy gorące i Napoje.

KONIEC ROKU 1860.

W Drukarni Kurjera Warszaw.— Wolno drukować, dnia 19 (31) Grudnia 1860 r.— Starszy Cenzor, *P. Sobieszczański.*

4. Mieczkowski fotograf.
10. Magazyn Mod p. Teressy.
11. Kortmann i Keller – koncert –
13 Śpiew na chórze XX Bernardynów
25. Bal Resursowy
28 Bilety na Bal Zurd. Muzycz.
32 s.p. Anna Plenk.
36 s.p. Antoni Chmielewski
Zabawy – Deslurowy – i St. Karol.
49. Dywan skradziony
51 Znaki honorowe
Zabawy w Sandomierzu i Opolu:
55 Kury gazowe na straży
Konie na jarmarku Skaryszewsk.
62 Nabożeństwo pasyjne
63. Banda złodziei
67. Ślub Nawojewskiego –
Wspomnienie Szkoł Lubelskich.
Muzyka Bachat
73 Jarmark Skaryszewski
78 Teatr Okońskiego. –
Ludwik Perboir. –
81. Koncertu Zapowiedzenie.
93. Nabożeństwo XX Bernardy.
Nominacya Jurczewskiego.
O Zborze w Zawichoście

94 – s.p. Czermiński jubiler.
przelot Bocianów.
104. S.p. Szatowiczowa. Madaliński i Targoski
105 Koncert na inst: muzycz.
123. Krzyżanowski na Majora.
132. Odpust w Górze Puławskiej
136. Wybory Towarz. Kredytowego
141. s.p. Ludwik Radziszewski.
143. Ordery Smolikow. i Jurczew.
144. Prymicye Kruszczyńskiego
Litografia Miziewicza
Zbiór książek Szepietowskiego.
146. Godzinki wydane
156 Książka Victoria Deorum
Teatr Okońskiego
178 Odpust w Ostali
179 Merkuriusz Polski pismo czasowe.
180 Koncert Denis-Paszkowski
Tancy Szlok wydobyty –
Cavioli z pozytywolinem
183. Nowe karety pocztowe
185 Studenci nagrodzeni
Kamienie do Nowego mostu
192 Nowakowski – Kucharz szalony
196 Smętarz Ewangelicki w Radomiu
199 artysta dram: M. Kraus.